

Jaarstukken 2023

Inhoud

DEEL 1: BESTUURSVERSLAG	3
1. ALGEMENE INFORMATIE	3
1.1. Doelstelling (mission statement).....	3
1.2. Kernactiviteiten	4
1.3. Juridische structuur.....	5
1.4. Interne organisatiestructuur.....	5
1.5. Belangrijke elementen gevoerde beleid.....	6
1.6. Belangrijke wijzigingen in statutaire doelstellingen	7
2. FINANCIËLE INFORMATIE.....	8
2.1. Financiering	8
2.2. De ontwikkeling gedurende het boekjaar.....	9
2.3. De behaalde baten en resultaten	11
2.4. De toestand op balansdatum (solvabiliteit en liquiditeit)	16
2.5. De voornaamste risico's en onzekerheden.....	16
2.6. Kasstromen en financieringsbehoefte	17
2.7. Het gevoerde beleggingsbeleid en informatie over financiële instrumenten.....	17
2.8. Het beleid met betrekking tot de omvang en functie van het vrij besteedbare vermogen	18
2.9. Europese en nationale aanbestedingen	18
3. INFORMATIE OVER TOEPASSING VAN GEDRAGSCODES	19
3.1. Governance codes.....	19
3.2. Gedragscodes in het kader van personeel	19
4. TOEKOMSTPARAGRAAF	20
4.1. Algemeen	20
4.2. Investerings	20
4.3. Personeelsbezetting	21
4.4. Omstandigheden waarvan de ontwikkeling van de baten afhankelijk is	21
DEEL 2: JAARREKENING	22
5. BALANS STICHTING KENNISNET PER 31 DECEMBER 2023	22
6. STAAT VAN BATEN EN LASTEN STICHTING KENNISNET 2023.....	24
7. KASSTROOMOVERZICHT STICHTING KENNISNET 2023.....	25
8. TOELICHTING.....	26
8.1. Algemeen	26
8.2. Grondslagen voor de activa en passiva.....	26
8.3. Grondslagen voor de bepaling van het resultaat	28
8.4. Grondslagen voor het kasstroomoverzicht	29
8.5. Toelichting balans per post – activa	29
8.6. Toelichting balans per post – passiva.....	33
8.7. Toelichting staat van baten en lasten per post	36
8.8. Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen	43
8.9. Aanwending van het resultaat.....	44
8.10. Belangrijke gebeurtenissen na balansdatum	44
9. BEZOLDIGING TOPFUNCTIONARISSEN EN LEDEN RAAD VAN TOEZICHT	45

9.1.	Bezoldiging topfunctionarissen.....	45
9.2.	Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen	48
9.3.	Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT	48
10.	ONDERTEKENING JAARREKENING.....	49
DEEL 3: OVERIGE GEGEVENS.....		50
11.	CONTROLEVERKLARING.....	50

Deel 1: Bestuursverslag

1. Algemene informatie

1.1. Doelstelling (mission statement)

Goed onderwijs legt de basis voor leven, leren en werken en daagt leerlingen en studenten uit om het beste uit zichzelf te halen. Dat vraagt om onderwijs dat inspeelt op sociale, economische en technologische ontwikkelingen. Kennisnet draagt bij aan goed onderwijs door een professionele inzet van ict mogelijk te maken, een inzet die daarnaast uitgaat van de waarden van het onderwijs. Als organisatie werken wij voor en zijn wij van het onderwijs.

In 2023 is de basis gelegd voor een nieuwe meerjarenkoers die op basis van recente ontwikkelingen en behoeften vanuit de onderwijssector is opgesteld. Deze meerjarenkoers is onderdeel van het Jaarplan 2023. Kennisnet heeft zichzelf als doel gesteld ervoor te zorgen dat technologie wordt benut om de kwaliteit en toegankelijkheid van het onderwijs te verbeteren en veiligheids- en ict-risico's te beheersen. De nieuwe koers heeft ertoe geleid dat Kennisnet in 2023 vanuit drie rollen haar activiteiten heeft opgesteld, dit zijn: expert en gids, keten- en sectorarchitect plus ontwikkelaar en dienstverlener. Vanuit deze rollen bieden we scholen expertise en diensten zodat zij de komende jaren het beste onderwijs kunnen bieden aan hun leerlingen. De focus hierin ligt nog steeds op scholen en instellingen binnen het primair onderwijs (po), voortgezet onderwijs (vo) en voor een aantal specifieke thema's ook het middelbaar beroepsonderwijs (mbo).

Vanuit de expert en gids rol ondersteunen we het onderwijs bij het maken van doordachte keuzes rond digitalisering. Dat doen we op basis van kennis die we ontwikkelen en verzamelen, met in acht neming van wetenschappelijk onderzoek, de onderwijspraktijk en maatschappelijke en technologische ontwikkelingen. Onze kennis delen we via verschillende (online)platforms. Als ontwikkelaar en dienstverlener realiseert Kennisnet een landelijke publieke ict-infrastructuur waarvan het onderwijs gebruik kan maken. Daarbij sluiten we aan op de behoeften vanuit het onderwijs en worden we geleid door publieke waarden. Tot slot, als keten- en sectorarchitect zorgen we ervoor dat het onderwijs zicht heeft op digitale processen, op de wijze waarop informatie wordt gebruikt en op hoe ict-ketens in het onderwijs zijn ingericht.

De impact die Kennisnet heeft binnen het onderwijs, wordt gerealiseerd door samenwerking en krachtenbundeling. Alleen door goed samen te werken een dezelfde doelen, worden deze behaald en komen duurzame oplossingen voor onderwijsvraagstukken tot stand. Binnen de uitvoering van de activiteiten werken we om die reden veel samen met het ministerie van OCW, de sectorraden, scholen en publieke en private organisaties. Binnen meerdere activiteiten is er nauwe samenwerking met SIVON.

Kennisnet is een publieke organisatie die wordt gefinancierd door het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. De activiteiten die Kennisnet elk jaar uitvoert, komen tot stand in overleg met de sectorraden en het ministerie van OCW en sluiten aan bij de vraagstukken waar scholen mee bezig zijn. Binnen het Jaarplan 2023 worden alle activiteiten nader toegelicht die Kennisnet onderneemt vanuit de instellingssubsidie. Deze instellingssubsidie is in 2023 verhoogd ter financiering van de uitvoering van de activiteiten binnen het programma Sterke Netwerken (gericht op het ondersteunen van bestuurlijke samenwerking in het po en vo en het realiseren van het Nationaal Dienstencentrum als onderdeel van de dienst Veilig Internet). Naast de ophoging voor Sterke Netwerken is er ook financiering ontvangen voor de extra activiteiten in het kader van publieke regie en Leraar24-ambassadeurs.

Naast de instellingssubsidie is er ook sprake van een aantal activiteiten waarvoor aparte financieringsstromen zijn. In 2023 betreft dit Impuls Open Leermateriaal, Digitaal Veilig Onderwijs, Digitale School en Landelijk Expertisepunt Digitale geletterdheid.

1.2. Kernactiviteiten

De activiteiten die Kennisnet in 2023 heeft uitgevoerd worden geclusterd in drie strategische lijnen. Binnen elke lijn heeft Kennisnet-doelen opgesteld, waaraan de activiteiten aan bijdragen. Hieronder worden de strategische lijnen en de bijhorende doelen verder toegelicht:

- **Kwaliteit van onderwijs**

De inzet van ict en het gebruik van data kunnen, mits ze op de juiste wijze worden ingezet, een bijdrage leveren aan het verbeteren van de onderwijskwaliteit. Dit vereist kennis over de mogelijkheden van (nieuwe) technologie en het evidence-informed afwegen van de voor- en nadelen van de inzet van technologie. Kennisnet geeft scholen richting bij het maken en implementeren van gefundeerde keuzes over de inzet van (digitale) leermiddelen en technologie om zo de kwaliteit van het onderwijs te verbeteren.

1. Schoolbesturen beschikken over informatie om doordachte keuzes te kunnen maken over de inzet van technologie in het primaire proces.
2. Leraren, onderwijsteams en schoolleiders kunnen zich ontwikkelen om digitale middelen in te zetten ter verbetering van hun onderwijs.
3. Leraren en onderwijsteams kunnen gebruikmaken van een mix van open en gesloten leermiddelen en weten hoe ze deze het best kunnen inzetten.
4. Scholen zijn in staat digitale geletterdheid en burgerschap in te bedden in hun onderwijs

- **Betrouwbare, veilige en flexibele organisatie van ict en informatie**

Gezien het feit dat het onderwijs afhankelijk is van de inzet van ict, stelt dit eisen aan de wijze waarop de ict-organisatie is ingericht. Om de continuïteit van het onderwijs en de veiligheid van leerlingen en studenten – ook in het digitale - domein te kunnen borgen, is het professioneel organiseren van ict niet langer een vrijblijvendheid. Om dit te bewerkstelligen realiseert Kennisnet een landelijke ict-infrastructuur en biedt ondersteuning aan schoolbesturen bij het professioneel en veilig organiseren van hun ict(-infrastructuur) en informatie.

1. Schoolbesturen hebben inzicht in hun eigen ict-inrichting en benutten die om hun doelen te realiseren en te sturen op resultaten.
2. Schoolbesturen weten hoe ze informatiemanagement, privacy, security en continuïteit in hun instellingen moeten organiseren en zijn in staat in te spelen op dreigingen.
3. Er zijn ict-producten, -diensten en –voorzieningen beschikbaar die op een doelmatige manier bijdragen aan de privacy, veiligheid en continuïteit van het onderwijs.

- **Sturing op de ontwikkeling van technologie en markt**

De afhankelijkheid van technologie en de impact op ict op ons dagelijks leven heeft, maakt dat het noodzakelijk is om te weten hoe technologie – ook binnen het onderwijs – ons denken en zijn beïnvloedt. Het is belangrijk dat het onderwijs begrijpt op welke manier technologie wel en niet van toegevoegde waarde is en hierop een visie ontwikkelt, zodat de sector zelf ook richting kan geven aan ontwikkelingen in de markt en technologie. Kennisnet werkt binnen deze lijn samen met de sectorraden, schoolbesturen en OCW, zodat het onderwijs meer regie op het gebruik van technologie in het onderwijs krijgt.

1. De sector is in staat een visie te formuleren en beschikt over de informatie die nodig is om te kunnen sturen op markt en technologie.
2. De sector houdt zich actief bezig met het realiseren van de randvoorwaarden die nodig zijn om nieuwe technologie op een goede manier te benutten in het onderwijs.

1.3. Juridische structuur

Kennisnet is een private stichting die publiek is gefinancierd. Stichting Kennisnet is georganiseerd volgens een raad van toezicht-model. Het bestuur is het besluitvormend orgaan van Kennisnet. Het bestuur bestaat uit de statutaire bestuurder die de titel algemeen directeur heeft.

1.4. Interne organisatiestructuur

1.4.1. Algemeen

Kennisnet kent twee inhoudelijke units: Voorzieningen en Expertise. Daarnaast zijn er drie stafafdelingen: Strategie & externe betrekkingen, Communicatie en Bedrijfsvoering & control. De afdeling Communicatie was tot 1 november 2023 onderdeel van de unit Expertise. Per 1 november 2023 is de afdeling Communicatie als volwaardige stafafdeling onder de algemeen directeur geplaatst.

De algemeen directeur en de directeur operations vormen samen de directie. De directeur operations is ook eindverantwoordelijk voor de unit Voorzieningen en de afdeling Bedrijfsvoering & control.

Kennisnet kent een managementteam (MT) waar de besluitvorming onder eindverantwoordelijkheid van de bestuurder plaatsvindt. Het MT neemt besluiten over de hoofdlijnen van beleid; zowel wat betreft de inhoud als voor de bedrijfsvoering. Het MT bestond in 2023 uit de directie en de manager Strategie & externe betrekkingen en Expertise.

1.4.2. Raad van Toezicht

De raad van toezicht ziet toe op het beleid van het bestuur en op de algemene gang van zaken bij Kennisnet. Op 29 september 2023 zijn de statuten aangepast. Tot die datum bestond de raad uit 5 leden, waarvan 3 leden werden benoemd door de sectorraden en 2 onafhankelijke leden. Daarnaast werd er door de leden van de raad van toezicht een onafhankelijke voorzitter aangesteld.

Sinds de wijziging bestaat de raad van toezicht uit 6 leden, de onafhankelijk voorzitter – die door de raad zelf wordt benoemd – is onderdeel geworden van de raad. De leden worden benoemd voor een periode van vier jaar met de eenmalige mogelijkheid tot aansluitende herbenoeming. De sectorraden benoemen drie leden, zodat is geborgd dat Kennisnet van en voor het onderwijs blijft. De drie onafhankelijke leden zorgen voor de wisselwerking met de rest van de samenleving. Bij de samenstelling van de raad van toezicht wordt gelet op diverse facetten die de aandacht van de raad vragen. De raad van toezicht wordt in ieder geval samengesteld op basis van algemene toezichthoudende kwaliteiten, affiniteit met de doelstelling van de stichting en met een variatie in deskundigheden en competenties. Jaarlijks voert de raad van toezicht een zelfevaluatie uit.

De raad van toezicht:

- functioneert als adviseur en klankbord voor het bestuur
- ziet toe op het beleid van het bestuur en op de algemene gang van zaken bij Kennisnet
- bewaakt een zorgvuldig besluitvormingsproces binnen de stichting, zodat de strategie en bijbehorende activiteiten van de stichting aansluiten op de beleidsagenda's van de sectorraden
- toetst of er sprake is van een goede dialoog met de sectorraden bij het ontwikkelen van de meerjarenkoers zoals die is vastgelegd in het meerjarenplan en de bijbehorende meerjarenbegroting
- is verantwoordelijk voor het goedkeuren van het jaarplan, de begroting en het jaarverslag
- is werkgever en verantwoordelijk voor het benoemen en beoordelen van het bestuur

De raad van toezicht bestond in 2023 uit de volgende personen:

- Ewald van Vliet, voorzitter college van bestuur Stichting Lucas Onderwijs (benoemd door de PO-Raad);
- Tijmen Smit, bestuurder Kalsbeek College (benoemd door de VO-raad);
- Gerard Oud (tot 8 december 2023), lid college van bestuur Vonk (benoemd door de MBO raad);
- Rob Neutelings (per 8 december 2023), voorzitter Raad van Bestuur Curio (benoemd door de MBO raad);
- Cathy van Beek (tot 1 juli 2023), Strategic Region Advisor Sustainability (onafhankelijk, voorzitter);
- Jan van der Vliet, waarnemend directeur IT bij de Sociale Verzekeringsbank (onafhankelijk, plaatsvervangend voorzitter per 1 juli 2023);
- Sarah Wilton, voorzitter College van Bestuur van Hogeschool Rotterdam (onafhankelijk).

1.5. Belangrijke elementen gevoerde beleid

Kennisnet is van en voor het onderwijs. Een onderdeel van dit eigenaarschap van het onderwijsveld is dat de PO-Raad, VO-raad en MBO Raad input leveren op de inhoud van het jaarplan en de meerjarenkoers. Bovendien hebben zij goedkeuringsrecht op meerjarenplannen en meerjarenbegrotingen van Kennisnet. Deze gesprekken

Het ministerie van OCW subsidieert Kennisnet. Jaarlijks wordt, op basis van de activiteiten binnen het jaarplan, een subsidieaanvraag ingediend. Deze wordt door OCW beoordeeld. Hierbij wordt gelet op de aansluiting van de activiteiten op de collectieve vraag van het onderwijs, wordt bekeken in hoeverre de activiteiten aansluiten bij de publieke taken van Kennisnet en wordt de doelmatigheid van uitgaven meegenomen. De inhoudelijke verantwoording vindt jaarlijks plaats op basis van het jaarverslag.

Als publieke organisatie is het van belang bewust te zijn van de positionering. Zo wordt bijvoorbeeld afgewogen of activiteiten door de markt zelf kunnen worden opgepakt of dat Kennisnet die activiteiten gaat uitvoeren. Als expertiseorganisatie baseert Kennisnet zich zoveel mogelijk op de laatste resultaten van wetenschappelijk onderzoek. Om rendement te behalen voor het onderwijs is samenwerking in de onderwijsketen een voorwaarde.

Het behalen van de impact van Kennisnet in het onderwijs is complex, aangezien veel van de activiteiten niet direct tot meetbare resultaten leidt. Om die reden kijken we naar een aantal parameters:

- Voor de verschillende diensten en websites die Kennisnet beheert monitoren we (zover mogelijk) het gebruik. Deze data is input voor onze rapportages en wordt gebruikt om – waar nodig – bij te sturen gedurende het jaar.
- Deelnemers aan bijeenkomsten en netwerken wordt gevraagd naar feedback, het is voor Kennisnet van belang dat wij op de hoogte zijn van de relevantie voor hun werk.
- Kennisnet voert veel gesprekken met stakeholders om te weten hoe ze Kennisnet beoordelen en welke verwachtingen zij hebben. Dit draagt niet alleen bij aan verbetering binnen de eigen organisatie, maar verstevigd ook de samenwerking binnen het veld.
- In het kader van waardengericht toezicht voert een delegatie van de raad van toezicht jaarlijks gesprekken met de sectorraden en het ministerie van OCW om inzicht te krijgen in hun waardering. Deze gesprekken zijn echter in 2023 door personele veranderingen uitgebleven, maar daarentegen is er gekozen om op bestuurlijk niveau deze input op te halen.

- Kennisnet heeft in 2023 ook een onafhankelijk impactonderzoek laten uitvoeren. Het onderzoek heeft de impact van een aantal van de Kennisnet-producten meetbaar gemaakt en hierop een advies uitgebracht om deze impact te vergroten.

1.6. Belangrijke wijzigingen in statutaire doelstellingen

In 2023 zijn statutaire doelstellingen aangevuld, deze had betrekking op het toevoegen van activiteiten gericht op de inzet van Kennisnet gericht op het verbeteren van cybersecurity in het onderwijs. Dit was noodzakelijk om een CERT-functie (Ad 1) te kunnen inrichten. Daarnaast zijn er nog twee andere wijzigingen doorgevoerd:

2) De functie en het stemrecht van de (vergader)voorzitter gewijzigd naar een RvT lid als toezichthouder én stemrechthebbende;

3) Wijzigingen in het kader van de Wet Bestuur en Toezicht Rechtspersonen ("WBTR"), die per 1 juli 2021 in werking is getreden.

Ad 1) De activiteiten die de Stichting uitvoert (CERT functie).

Stichting Kennisnet is eind 2023 gestart met een pilot voor het uitvoeren van een CERT functie. Om na de pilot straks ook als een volwaardige CERT te kunnen samenwerken met het NCSC, het nationale expertise centrum voor cybersecurity, was het belangrijk om in de statuten op te nemen dat de Stichting tot taak heeft om deelnemers te informeren over dreigingen, incidenten en kwetsbaarheden. Hiertoe is artikel 2 lid 1 en artikel 2 lid 2d van de statuten aangepast.

Ad 2) De functie én het stemrecht van de (vergader)voorzitter gewijzigd naar een lid RvT.

De vergadervoorzitter was geen toezichthouder én had geen stemrecht. Om de vergadervoorzitter als onafhankelijk lid onderdeel te laten uitmaken van de RvT is artikel 8 in de statuten aangepast. Na de wijziging bestaat de raad van toezicht uit 6 leden, waarvan 3 leden worden benoemd door de sectorraden en 3 onafhankelijke leden. Vanuit de onafhankelijke leden benoemd de raad van toezicht een onafhankelijk voorzitter. Daarnaast is in artikel 11 lid 5 de vergadering en werkwijze aangepast. Voorheen waren de leden van de sectorraden (PO-Raad, VO-raad en MBO Raad) in de meerderheid (3 vanuit de sectorraden tegenover 2 onafhankelijke leden). Door te werken met stemverhoudingen is de stem van het onderwijs nog steeds doorslaggevend.

Ad 3) Wijzigingen in het kader van de WBTR.

Op 1 juli 2021 is de Wet Bestuur en Toezicht Rechtspersonen ("WBTR") in werking getreden. Statuten dienen in lijn te zijn met de Wet. De wijzigingen hoefden niet per direct door gevoerd te worden doch wel per eerstvolgende statutenwijziging. Hierover is de raad van toezicht eind 2021 geïnformeerd welke wijzigingen dit betroffen. De wijzigingen, die in de RvT vergadering op 19 november 2021 geagendeerd waren bij agendapunt 3c, zijn allen verwerkt in de nieuwe statuten d.d.29-12-2023.

2. Financiële informatie

2.1. Financiering

Kennisnet wordt voornamelijk gefinancierd met subsidiegelden vanuit het ministerie van OCW. Kennisnet heeft in 2023 een instellingssubsidie ontvangen van € 25.650.000, bestaande uit de volgende onderdelen:

x €1	2023
Reguliere instellingssubsidie (basisportfolio)	13.458.000
Ophoging Sterke Netwerken	11.743.000
Extra activiteiten	449.000
TOTAAL	25.650.000

Daarnaast heeft Kennisnet in 2023 de volgende bedragen aan aanvullende projectsubsidies ontvangen:

x €1	2023
Impuls Open leermateriaal	5.839.000
Digitaal Veilig Onderwijs	3.814.000
Digitale School	400.000
Expertisepunt Digitale geletterdheid	322.000
TOTAAL	10.375.000

Naast subsidie heeft Kennisnet in 2023 de volgende opbrengsten van derden gerealiseerd:

x €1	2023
Collegiale uitleen en administratieve ondersteuning SIVON	368.000
Collegiale uitleen MBO Raad	128.000
Beheer en doorontwikkeling Vensters PO-Raad en VO-raad	115.000
Opbrengsten uit conferenties	57.000
Collegiale uitleen NPuls	43.000
Overig	22.000
TOTAAL	733.000

Ten behoeve van de financiering heeft Kennisnet de beschikking over een algemene reserve, die gemaximeerd is op 25% van de toegekende instellingssubsidie. Per 1 januari 2017 is de Kaderregeling subsidies OCW, SZW en VWS van kracht geworden. In deze kaderregeling is opgenomen dat het financiële resultaat van een instellingssubsidie alleen nog mag worden toegevoegd aan een egalisatiereserve of een specifiek door de minister aangewezen bestemmingsreserve. Hierdoor is het niet meer mogelijk om vanuit de instellingssubsidie toevoegingen te doen aan de Algemene reserve.

Wel mag Kennisnet vanaf 1 januari 2017 een egalisatiereserve vormen bij een positief resultaat. De egalisatiereserve bedraagt tenminste € 0 en ten hoogste 10% van de instellingssubsidie. Na toevoeging van het resultaat 2023 bedraagt de egalisatiereserve € 2.374.000 (9,3% van de instellingssubsidie).

Vanuit het programma Sterke Netwerken kan Kennisnet een bestemmingsreserve vormen. Deze is bedoeld om verschuivingen in de tijd te kunnen opvangen, bijvoorbeeld voor het verschil tussen de investeringen en afschrijvingen.

Kennisnet heeft 2 bestemmingsfondsen die met instemming van de minister van OCW zijn gevormd, het fonds versterking vraagbundeling en het fonds Digitaal Veilig Onderwijs. Het fonds versterking vraagbundeling is bestemd om extra inzet mogelijk maken om kleine besturen te laten aanhaken bij vraagbundelingsinitiatieven. Het

fonds digitaal veilig onderwijs is gevormd vanuit de onderbesteding op het programma Digitaal Veilig Onderwijs en kan ten behoeve van dit programma ingezet worden.

Kennisnet heeft behalve het reguliere leverancierskrediet geen geldleningen met banken of andere partijen.

2.2. De ontwikkeling gedurende het boekjaar

De herijking van de strategische doelen van Kennisnet heeft niet geleid tot een ander basisportfolio. Het merendeel van de doorlopende activiteiten zijn nog steeds onderdeel van het Jaarplan 2023, een aantal van deze activiteiten is echter geherformuleerd om deze beter te laten aansluiten bij de specifieke ambities en doelen van Kennisnet.

Met betrekking tot deze doorlopende activiteiten verliep het merendeel dit jaar op schema. Dit wil zeggen dat de doelen die voorafgaand aan het jaar zijn opgesteld, zijn behaald. Daarbij is er ook een activiteit volledig afgerond. Dit betreft de bewerkstelling van het Programma van Eisen voor de aanbesteding Access voor de dienst Veilig Internet (onderdeel van Sterke Netwerken). Hiermee hebben we SIVON in staat gesteld de juiste leveranciers aan zich te binden om de komende jaren de bestaande afnemers van beter bedienen. In enkele gevallen is er vertraging opgelopen, er zijn hiervoor verschillende oorzaken: veranderende behoefte in het onderwijs, een langere doorlooptijd dan vooraf verwacht en openstaande vacatures. Binnen de unit Expertise zien we voornamelijk de gevolgen van het capaciteitstekort. Als gevolg hiervan zien we op de volgende thema's teruglopende resultaten: informatiemanagement, data-analyse van leermiddelen en het duurzaamheidsvraagstuk van digitalisering.

Naast de het basisportfolio voert Kennisnet een aantal extra activiteiten uit die onderdeel zijn van additionele programma's of projecten, dit zijn:

1. Les op afstand, lerenvoorhetexamen.nl en de Digitale School
2. Impuls Open Leermateriaal
3. Masterplan basisvaardigheden
4. Digitaal Veilig Onderwijs
5. Sterke Netwerken
6. Publieke Regie
7. Digitaliseringsimpuls mbo: dit programma gaat tegenwoordig verder onder de noemer Npuls.

De voorzieningen hebben in 2023 erg stabiel gedraaid, zo hebben er geen P1 verstoringen plaatsgevonden. Dit soort verstoringen hebben een hoge impact en urgentie. Er is continue gemonitord en de diensten zijn conform de afspraken geleverd. Dit betekent dus dat scholen ten alle tijd toegang hadden tot de voorzieningen en diensten van Kennisnet. Dit heeft bijgedragen aan de kwaliteit van het onderwijs.

Kennisnet heeft in 2023 een impactonderzoek laten uitvoeren. Het doel van dit onderzoek was enerzijds om zelf te leren wat we als Kennisnet anders kunnen doen om meer impact te maken in het onderwijs, en anderzijds om het gesprek te kunnen voeren over de waarde van Kennisnet.

Kennisnet is een organisatie met een uiteenlopend portfolio voor een brede doelgroep. Het meten van impact is een best lastige exercitie. Dit onderzoek is als een eerste vingeroefening ingezet, om te bepalen of deze methodiek voldoende oplevert of dat er andere methodieken nodig zijn.

Het vergroten van de impact hangt niet alleen samen met het afleveren van goede producten, een belangrijk component is de zichtbaarheid ervan en dit trachten we bij alle stakeholders uit het veld te bewerkstelligen. Om deze reden heeft Kennisnet in 2023 ingezet op public affairs om de naamsbekendheid (als expertiseorganisatie op het gebied van digitalisering binnen het primaire onderwijs) binnen de Tweede Kamer te vergroten. De inspanningen die hierop zijn geleverd hebben geresulteerd in een podcastreeks met een drietal Kamerleden van verschillende fracties en een bijdrage aan het rondetafelgesprek binnen de commissie Digitale Zaken.

2.2.1. Personele ontwikkeling

De samenstelling van het personeel en verzuimcijfers over 2023 worden weergegeven in onderstaande tabel.

	2023	2022
Aantal medewerkers per 31-12	126	122
Aantal fte per 31-12	112,90	110,75
Verhouding man/vrouw/overig in % (per aantallen medewerkers)	46,8% / 52,4% / 0,8%	54,1% / 45,08% / 0,82%
Verhouding parttime/fulltime in % (per aantallen medewerkers)	61,9% / 38,1%	55,7% / 44,3%
Aantal medewerkers in dienst getreden	17	25
Aantal medewerkers uit dienst getreden	13	9
Ziekteverzuimpercentage	4,15%	4,91%

Het totaal aantal medewerkers is in 2023 gestegen met 4 personen, het aantal fte's met 2,15. Van de 13 medewerkers die in 2023 uit dienst zijn getreden, hebben 3 medewerkers, mede in overleg met Kennisnet, de overstap naar SIVON gemaakt, is het dienstverband met 1 medewerker geëindigd met wederzijds goedvinden, is 1 medewerker 2 keer kort in dienst geweest op basis van een tijdelijke arbeidsovereenkomst vanwege kortdurende ondersteunende werkzaamheden en hebben 7 medewerkers hun dienstverband opgezegd.

Sinds enkele jaren is de arbeidsmarkt in snel tempo veranderd en is er schaarste. Kennisnet merkt dat vooral voor specialistische functies (informatiemanagement, informatieanalyse, cloudengineering en ict-architectuur) maar ook voor meer algemene functies op het gebied van projectmanagement, administratief ondersteunend en beleidsadvies. Dit is echter niet uniek voor Kennisnet. Deze schaarste is in heel Nederland. In deze schaarse arbeidsmarkt is het nog belangrijker gebleken om oog te hebben en te houden voor goed werkgeverschap en wat voor een kandidaat de meerwaarde is van werken bij Kennisnet. Uiteraard zonder daarbij de gewenste kwaliteit uit het oog te verliezen. Dit betekent dat wervingstrajecten steeds meer maatwerk zijn. Onze maatschappelijke bijdrage als organisatie en meer in het algemeen "werken voor het onderwijs", in combinatie met de veelzijdige inhoudelijke uitdagingen zijn belangrijke redenen waarom (ervaren) medewerkers de overstap maken naar Kennisnet.

Het ziekteverzuimpercentage 2023 schommelt rond de 4% en is 0,76%-punt gedaald ten opzichte van het verzuimpercentage 2022. Het ziektepercentage wordt voor meer dan de helft bepaald door zogenaamd "lang verzuim" (dit is meer dan 43 roosterdagen). Aan "lang verzuim" ligt een duidelijke medische oorzaak ten grondslag (lichamelijk en/of psychisch) hetgeen betekent dat de invloed van Kennisnet op de duur van het verzuim beperkt is want vooral afhankelijk van het genezingsproces en medische begeleiding. De ziekmeldingsfrequentie is 1,06. Dit betekent dat een medewerker zich gemiddeld een keer per jaar ziekmeldt.

2.3. De behaalde baten en resultaten

2.3.1. Instellingssubsidie, inclusief extra activiteiten

De financiële realisatie in de reguliere instellingssubsidie, inclusief de extra activiteiten 2023 is als volgt te specificeren:

€	BEGROTING 2023	REALISATIE 2023	VERSCHIL
Baten			
Subsidiebaten	13.907.000	13.907.000	-
Overige baten	765.000	733.000	-32.000
Totale baten	14.672.000	14.640.000	-32.000
Lasten			
Personele lasten	12.430.000	10.909.000	-1.521.000
Uitbestede diensten	663.000	485.000	-178.000
Afschrijvingen	390.000	340.000	-50.000
Huisvestingslasten	570.000	573.000	3.000
Automatiseringslasten	859.000	836.000	-23.000
Communicatielasten	268.000	252.000	-16.000
Onderzoekslasten	228.000	262.000	34.000
Stimuleringsbijdragen	-	-	-
Overige lasten	166.000	179.000	13.000
Totale lasten	15.574.000	13.836.000	-1.738.000
Saldo baten en lasten	-902.000	804.000	1.706.000
Financiële baten en lasten	-	22.000	22.000
SALDO STAAT VAN BATEN EN LASTEN	-902.000	826.000	1.728.000

De belangrijkste afwijkingen ten opzichte van de begroting betreffen de lagere personele lasten en de lagere uitbestede diensten.

Personele lasten

De personele lasten kunnen als volgt worden uitgesplitst:

€	BEGROTING 2023	REALISATIE 2023	VERSCHIL
Personele lasten			
Intern personeel	9.324.000	8.242.000	-1.082.000
Extern personeel	3.106.000	2.667.000	-439.000
Totaal personele lasten	12.430.000	10.909.000	-1.521.000

Bij intern personeel liggen de lasten € 1.082.000 lager dan begroot. Het gemiddeld aantal fte van 80,88 in de instellingssubsidie ligt 13,06% onder het begrote aantal fte van 93,03. De gemiddelde kosten per fte liggen 1,68% hoger dan begroot.

Bij extern personeel ligt de realisatie € 439.000 onder de begroting. De belangrijkste verschillen zijn als volgt:

€	BEGROTING 2023	REALISATIE 2023	VERSCHIL
Publieke regie	419.000	165.000	-254.000
Monitoring	111.000	26.000	-85.000
Interne automatisering	110.000	42.000	-68.000
Overig	2.466.000	2.434.000	-32.000
	3.106.000	2.667.000	-439.000

Publieke regie

In het programma publieke regie wordt de samenhang van activiteiten van de deelnemende publieke partijen (OCW, PO-Raad, VO-raad, MBO Digitaal, SIVON en Kennisnet) - gericht op het borgen van de publieke belangen in de leermiddelenketen/-markt – verbeterd. In 2023 is hierbij vooral inzet geweest van medewerkers van de betrokken organisaties onder coördinatie van de programmacoördinator. De begrote extra externe inzet is nagenoeg niet nodig geweest.

Monitoring

Binnen de activiteit monitoring was de inzet van een externe projectleider begroot. Deze externe inzet heeft niet plaatsgevonden.

Interne automatisering

Binnen de activiteit interne automatisering was begroot dat in 2023 het project purchase-2-pay zou gaan lopen, een intern project waarin de bestaande administratieve systemen en processen aangepakt gaan worden. Hoewel gestart is met de voorbereiding, heeft er nog geen externe inhuur plaatsgevonden.

Uitbestede diensten

De uitbestede diensten liggen € 178.000 onder de begroting. Binnen de uitbestede diensten zien we voornamelijk dat er minder wordt uitgegeven binnen de afdeling expertise (-€ 142.000). Dit betreft deels vertraging, bijvoorbeeld op het gebied van Informatiemanagement en Ict-infra door vertrek van een senior adviseur, maar ook deels besparing doordat er geen of slechts beperkt externe kosten gemaakt behoefde te worden.

2.3.2. Ophoging Sterke Netwerken

De financiële realisatie binnen Sterke Netwerken 2023 is als volgt te specificeren:

€	BEGROTING 2023	REALISATIE 2023	VERSCHIL
Baten			
Subsidiebaten	11.743.000	11.743.000	-
Totale baten	11.743.000	11.743.000	-
Lasten			
Personele lasten	2.202.000	1.859.000	-343.000
Uitbestede diensten	33.000	41.000	8.000
Afschrijvingen	765.000	799.000	34.000
Automatiseringslasten	1.858.000	1.729.000	-129.000
Communicatielasten	-	2.000	2.000
Overige lasten	30.000	31.000	1.000
Totale lasten	4.888.000	4.461.000	-427.000
Saldo baten en lasten	6.855.000	7.282.000	427.000
Financiële baten en lasten	-	197.000	197.000
SALDO STAAT VAN BATEN EN LASTEN	6.855.000	7.479.000	624.000

Het resultaat op Sterke Netwerken van € 7.479.000 wordt in overeenstemming met de afspraken met het ministerie van OCW toegevoegd aan de bestemmingsreserve Sterke Netwerken.

De belangrijkste afwijkingen ten opzichte van de begroting betreffen de lagere personele lasten, de lagere automatiseringslasten en de hogere financiële baten.

Personele lasten

De personele lasten kunnen als volgt worden uitgesplitst:

€	BEGROTING 2023	REALISATIE 2023	VERSCHIL
Personele lasten			
Intern personeel	1.397.000	1.361.000	-36.000
Extern personeel	805.000	498.000	-307.000
Totaal personele lasten	2.202.000	1.859.000	-343.000

De lagere realisatie op personeel betreft voornamelijk extern personeel. Met name binnen het onderdeel externe connectiviteit was er voor de uitvoering van de werkzaamheden minder extern personeel noodzakelijk dan in de begroting was opgenomen.

Automatiseringslasten

De automatiseringslasten liggen € 129.000 onder de begroting. Deze besparingen zijn vooral gerealiseerd op het beheer en onderhoud van de aansluitingen op het NDC, voornamelijk doordat er besparingen zijn gerealiseerd op support en maintenance kosten.

Financiële baten en lasten

Kennisnet heeft op haar spaarrekeningen en termijndeposito's een rentevergoeding ontvangen. Deze vergoeding is voor een groot deel toegerekend aan Sterke Netwerken. Dit was niet vooraf begroot.

2.3.3. Additionele subsidies

In 2023 waren er activiteiten voor de volgende additionele subsidies: het programma Impuls Open Leermateriaal, het programma Digitaal Veilig Onderwijs, het project Digitale School en het project Expertisepunt Digitale geletterdheid.

Impuls open leermateriaal

Vanuit het Nationaal Groeifonds zijn middelen toegekend voor de uitvoering van het voorstel Impuls open leermateriaal. De impuls bestaat uit een meerjarig programma gericht op verbeteren van het aanbod, de ontwikkeling, het gebruik en het delen van open lesmaterialen in het onderwijs. Kennisnet is penvoerder en voert het programma samen met vele betrokken partnerorganisaties binnen en buiten het onderwijs uit.

Kennisnet heeft in 2023 € 5.839.000 aan subsidie ontvangen voor het programma Impuls Open Leermateriaal. Hiervan was € 3.806.000 begroot voor de activiteiten van het programmabureau en Kennisnet eigen activiteiten.

De realisatie over 2023 is als volgt te specificeren:

€	BEGROTING 2023	REALISATIE 2023	VERSCHIL
Baten			
Subsidiebaten	3.806.000	3.162.000	-644.000
Totale baten	3.806.000	3.162.000	-644.000
Lasten			
Personele lasten	1.719.000	1.706.000	-13.000
Uitbestede diensten	688.000	495.000	-193.000
Automatiseringslasten	30.000	4.000	-26.000
Communicatielasten	155.000	47.000	-108.000
Onderzoekslasten	285.000	55.000	-230.000
Stimuleringsbijdragen	889.000	836.000	-53.000
Overige lasten	40.000	38.000	-2.000
Totale lasten	3.806.000	3.181.000	-625.000
Saldo baten en lasten	-	-19.000	-19.000
Financiële baten en lasten	-	19.000	19.000
SALDO STAAT VAN BATEN EN LASTEN	-	-	-

De belangrijkste afwijkingen ten opzichte van de begroting betreffen de lagere uitbestede diensten, de lagere communicatielasten en de lagere onderzoekslasten.

De lagere kosten voor uitbestede diensten betreffen minder benodigde coördinatie uren voor de coördinatie van de thema's binnen het programma Impuls Open Leermateriaal en minder uitbesteed werk noodzakelijk voor het programmabureau.

In de begroting was een groot bedrag gereserveerd voor een communicatiecampagne, welke niet heeft plaatsgevonden. Daardoor zijn er minder communicatielasten gerealiseerd.

De geplande onderzoeken zijn later gestart dan opgenomen in de begroting, waardoor er minder onderzoekslasten zijn gerealiseerd.

Digitaal Veilig Onderwijs

Kennisnet heeft subsidie aangevraagd voor het verbeteren van de veiligheid van de digitale omgeving voor het funderend onderwijs. De ambitie van dit programma is dat elke leerling kan leren in een digitaal veilige omgeving. Om dit te kunnen bewerkstelligen willen we dat scholen weerbaar zijn tegen digitale dreigingen, scholen verstandige keuzen maken over persoonsgegevens van leerlingen en dat digitale producten die in het onderwijs gebruikt worden voldoen aan alle wensen en (wettelijke) eisen met betrekking tot privacy en informatiebeveiliging. Kennisnet heeft in 2023 € 3.814.000 aan subsidie ontvangen voor het programma Digitaal Veilig Onderwijs.

De realisatie over 2023 is als volgt te specificeren:

€	BEGROTING 2023	REALISATIE 2023	VERSCHIL
Baten			
Subsidiebaten	3.814.000	2.767.000	-1.047.000
Totale baten	3.814.000	2.767.000	-1.047.000
Lasten			
Personele lasten	3.435.000	2.739.000	-696.000
Uitbestede diensten	135.000	45.000	-90.000
Automatiseringslasten	24.000	19.000	-5.000
Communicatielasten	35.000	106.000	71.000
Onderzoekslasten	275.000	76.000	-199.000
Totale lasten	3.904.000	2.985.000	-919.000
Saldo baten en lasten	-90.000	-218.000	-128.000
Financiële baten en lasten	-	9.000	9.000
SALDO STAAT VAN BATEN EN LASTEN	-90.000	-209.000	-119.000

Er is met name minder gerealiseerd aan personele lasten en minder onderzoekslasten.

Personele lasten

De personele lasten kunnen als volgt worden uitgesplitst:

€	BEGROTING 2023	REALISATIE 2023	VERSCHIL
Personele lasten			
Intern personeel	2.469.000	1.196.000	-1.273.000
Extern personeel	966.000	1.543.000	577.000
Totaal personele lasten	3.435.000	2.739.000	-696.000

De interne personele lasten liggen € 1.273.000 onder de begroting (-51,56%). In 2023 was gemiddeld 9,79 fte werkzaam voor het programma Digitaal Veilig Onderwijs. Dit is 53,91% minder dan het begrote aantal fte van 21,25 fte. Een groot aantal vacatures is later of (nog) niet ingevuld.

Daar waar wel een actuele behoefte bestaat aan personeel en de vacatures nog niet zijn ingevuld is extern op ingehuurd. Dit betreft bijvoorbeeld op het programmabureau en de ontwikkeling van de dienst verwerkersovereenkomsten. Dit zorgt voor een overbesteding op de personele lasten extern personeel.

Onderzoekslasten

De begrote onderzoeken zijn later opgestart. Hierdoor is in 2023 minder uitgegeven dan begroot.

Digitale School

In samenwerking met het ministerie van OCW werkt Kennisnet aan het aangekondigde initiatief 'De digitale school'. De doelstelling van het initiatief is het aanbieden van digitaal afstandsonderwijs als maatwerkoplossing voor kinderen die thuiszitten of dreigen uit te vallen. Er is in 2023 € 400.000 aan subsidie ontvangen.

Door vertraagde besluitvorming binnen het ministerie van OCW en beperkte personele capaciteit is het project vertraagd. Hierdoor is er in 2023 slechts € 162.000 besteed. De einddatum is verlengd naar 31 maart 2024.

Expertisepunt digitale geletterdheid

In samenspraak met het ministerie van OCW werken Kennisnet en SLO samen met andere organisaties aan het creëren van een landelijk Expertisepunt Digitale geletterdheid. Het Expertisepunt verzamelt, ontwikkelt en deelbetrouwbare informatie waarmee scholen in staat worden gesteld goed onderwijs in digitale geletterdheid te geven in het po en vo. De huidige subsidiebeschikking aan Kennisnet loopt tot en met 31 december 2024. Voor de activiteiten van 2023 is € 322.000 aan subsidie ontvangen. Het project is later van start gegaan dan begroot. De website is wel live gegaan, maar bepaalde activiteiten die gepland waren, zijn nog niet opgestart. In 2023 is slechts € 17.000 besteed.

2.3.4. Resultaat

Het vrij te bestemmen resultaat wordt als volgt bepaald:

€	31-12-2023
Saldo staat van baten en lasten	8.096.000
Mutatie bestemmingsfondsen	209.000
Mutatie bestemmingsreserve Sterke Netwerken	-7.479.000
Vrij te bestemmen resultaat	826.000

Het saldo van de staat van baten en lasten bedraagt € 8.096.000. In overleg met het ministerie van OCW is er een eigen bijdrage van Kennisnet in het programma Digitaal Veilig Onderwijs van € 209.000. Deze wordt onttrokken aan het bestemmingsfonds Digitaal Veilig Onderwijs. Vanuit het resultaat wordt daarnaast € 7.479.000 toegevoegd aan de bestemmingsreserve Sterke Netwerken. Dit is het verschil tussen de ontvangen subsidie van € 11.743.000 en de realisatie van € 4.264.000.

Het voorstel om het vrij te bestemmen resultaat van € 826.000 toe te voegen aan de egalisatiereserve instellingssubsidie OCW is als zodanig reeds verwerkt in de jaarrekening.

2.4. De toestand op balansdatum (solvabiliteit en liquiditeit)

Ultimo 2023 kent Kennisnet een goede liquiditeits- en solvabiliteitspositie. Aan de activazijde van de balans bestaat 36% (2022: 84%) van de activa uit liquide middelen. De daling ten opzichte van 2022 komt doordat Kennisnet 2 deposito's heeft geopend van € 10.000.000 elk. Deze deposito's vallen vrij op 19 januari 2024 en 11 oktober 2024. De deposito's zijn in de balans opgenomen als kortlopende vordering. De liquide middelen van 13.609.000 zijn direct opeisbaar. Wel is er een bankgarantie afgegeven van € 75.000 ten behoeve van de verhuurder van het kantoorpand.

Aan de passivazijde is het eigen vermogen 78% (2022: 85%) van het balanstotaal.

2.5. De voornaamste risico's en onzekerheden

Kennisnet is een publiek gefinancierde organisatie. Kennisnet gaat voorzichtig om met de aan haar beschikbaar gestelde middelen en heeft dan ook een lage risicobereidheid.

2.5.1. Afhankelijkheid OCW instellingssubsidie

Kennisnet vraagt ter uitvoering van haar jaarplanactiviteiten jaarlijks voor 1 oktober een instellingssubsidie aan bij het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. Dit is een aanvraag voor een instellingssubsidie als bedoeld in artikel 1.5, onder d van de Kaderregeling subsidies OCW, SZW en VWS. De subsidie wordt verleend onder de voorwaarde dat de begrotingswetgever voldoende middelen ter beschikking stelt. Ook is het bedrag waarop de subsidie na het tijdvak waarvoor zij wordt verleend, wordt vastgesteld, afhankelijk van de daadwerkelijk gerealiseerde kosten.

Het feit dat Kennisnet volledig afhankelijk is van deze jaarlijkse toekenning, de voortgang daarvan en de uitbetaling van de instellingssubsidie brengt risico's en onzekerheden met zich mee op gebied van de financiering en continuïteit van de activiteiten van Kennisnet.

Het monitoren van de flexibiliteit van het personeelsbestand is een belangrijke mitigerende maatregel, om te zorgen dat bij een vermindering van de jaarlijkse subsidie de continuïteit toch gewaarborgd blijft. Kennisnet analyseert haar flexibiliteit op dit gebied periodiek door onder andere kwartaalanalyses van de flexibele schil en een periodieke evaluatie van het weerstandsvermogen.

Op 6 december 2023 is de beschikking instellingssubsidie voor 2024 ontvangen voor een bedrag van € 14.353.221 inclusief een ophoging programma Sterke Netwerken ad € 900.000; een en ander conform aanvraag. Kennisnet is opgenomen in de OCW begroting 2024 voor € 25.076.000 en vervolgens voor € 17.940.000 voor 2025, 2026, 2027 en 2028. Kennisnet blijft aanhoudend alert ten aanzien van het hierboven vermelde risico.

2.6. Kasstromen en financieringsbehoefte

De kasstroom over 2023 was positief, voornamelijk vanwege de wijze van bevoorschotting van het programma Sterke Netwerken, waarbij een groot bedrag van de subsidie voor 2023 nog niet heeft geleid tot kosten. Ook ten aanzien van de additionele subsidies is er meer ontvangen dan is uitgegeven.

Naast het reguliere leverancierskrediet heeft Kennisnet geen additionele financieringsbehoefte. De liquiditeitspositie en eventuele financieringsbehoefte wordt continu gemonitord. Er zijn op dit moment geen financieringsissues.

2.7. Het gevoerde beleggingsbeleid en informatie over financiële instrumenten

Het beleggingsbeleid van Kennisnet is vastgelegd in het eigen Treasury statuut van juli 2020, welke is goedgekeurd door de raad van toezicht. De functie van treasurer wordt ingevuld door de controller van Kennisnet. Het treasury beleid van Kennisnet is risicomijdend en dient ter instandhouding van het besteedbare vermogen. De activiteiten van de organisatie moeten (financieel) gewaarborgd blijven evenals de beschikbaarheid over de ontvangen subsidie. Er mag geen hoofdsomrisico worden aangegaan. De opbouw van de beleggingsportefeuille moet zodanig zijn, dat er een optimale verhouding bestaat tussen rendement en risico.

In principe wordt er gewerkt met spaarrekeningen en termijndeposito's waarop de overtollige liquide middelen worden gezet. De treasurer bewaakt de termijnen van vervallen deposito's zodat op elk moment een vervallen deposito kan worden aangewend voor de liquiditeitsbehoefte van de organisatie of omgezet kan worden in een nieuw deposito.

Kennisnet werkt niet met rentederivaten of andere afgeleide producten.

In 2022 waren de rentevergoedingen negatief. In 2023 zijn de rentevergoedingen weer toegenomen. Vanwege het overschot aan liquide middelen heeft Kennisnet een deel van de liquide middelen weggezet als deposito's met hogere rentevergoedingen dan op de lopende spaarrekeningen.

2.8. Het beleid met betrekking tot de omvang en functie van het vrij besteedbare vermogen

Kennisnet heeft de beschikking over een algemene reserve, die gemaximeerd is op 25% van de toegekende instellingssubsidie. Deze algemene reserve kan niet meer worden aangevuld vanuit subsidiegelden. In overeenstemming met artikel 8.7 van de Kaderregeling OCW, SZW en VWS mag Kennisnet een egalisereserve vormen bij een positief resultaat. De egalisereserve bedraagt tenminste € 0 en ten hoogste 10% van de instellingssubsidie.

Kennisnet houdt deze reserves aan ten behoeve van voorfinanciering van activa, voorfinanciering van trajecten die nog niet volledig het subsidietraject hebben doorlopen (het moment van toekenning ligt na de start van de subsidieperiode), als buffer om eventuele tekorten op te vangen en om flexibel te kunnen intensiveren.

Naast de algemene reserve en de egalisereserve heeft Kennisnet ook een bestemmingsreserve gevormd voor de resultaten van Sterke Netwerken. Deze bestemmingsreserve kan worden ingezet voor activiteiten in de toekomst en ter dekking van toekomstige afschrijvingen.

2.9. Europese en nationale aanbestedingen

In 2023 heeft Kennisnet als aanbestedende dienst 7 Europese aanbestedingen van overheidsopdrachten gepubliceerd via negometrix3.com, s2c.mercell.com, TenderNed.nl en op de Ted databank voor overheidsopdrachten te Brussel. Dit betrof:

- de Europese niet-openbare aanbesteding Software ontwikkeling tbv Kennisnet,
- de Europese openbare aanbesteding Independent IT Market Research;
  - de Europese niet-openbare aanbesteding Grafische vormgeving en DTP
  - de Europese niet-openbare aanbesteding Onderzoeksdiensten tbv Kennisnet
  - de Europese niet-openbare aanbesteding Beheer en hardware tbv OCC Kennisnet;
  - de Europese aanbesteding Accountantsdiensten tbv Kennisnet
  - de Europese niet-openbare aanbesteding Werving en selectie vast personeel tbv Kennisnet.

De aanbesteding voor Software ontwikkeling, Grafisch Vormgeving, Onderzoeksdiensten zijn in 2023 succesvol afgerond, afgemeld te Ted Brussel en voorzien van meerjarige raamovereenkomsten. Er is geen geldige inschrijving ontvangen voor de Europese aanbesteding Independent IT Market Research; voor deze mantel is afgezien van heraanbesteding. De laatste drie genoemde aanbestedingen zullen eerst in het eerste kwartaal van 2024 afgerond worden.

Er zijn in 2023 geen nationale aanbestedingen in de markt gezet.

3. Informatie over toepassing van gedragscodes

3.1. Governance codes

Goed bestuur en goed toezicht is een actueel en belangrijk thema in de gehele publieke sector en zeker ook in het onderwijs. Er bestaan diverse governance codes, maar geen hiervan is wettelijk van toepassing op Kennisnet. Daarom heeft de raad van toezicht aansluiting gezocht met de diverse governance codes in haar Handboek raad van toezicht. In het handboek heeft de raad van toezicht een viertal pijlers gedefinieerd, die richtinggevend zijn voor de manier waarop de raad van toezicht haar taken wil invullen, namelijk:

- **Strategie**
Een belangrijke rol van de raad is om samen met de bestuurder voor de lange termijn een goed beleid uit te zetten voor Kennisnet. In de Meerjarenkoers wordt de strategie vastgelegd. De Meerjarenkoers wordt goedgekeurd door de sectorraden en vervolgens ter goedkeuring voorgelegd aan de raad van toezicht.
- **Risico's**
Voor de raad is het belangrijk om te weten welke risico's geïdentificeerd zijn en op welke manier de bestuurder hiermee omgaat. De raad neemt kennis van bestaande risico's en onzekerheden en de geplande reacties hierop. Daarnaast ondersteunt de raad de bestuurder in het benoemen van risico's en het formuleren van oplossingen.
- **Middelen en organisatie**
Voor de uitvoering van de missie en strategie van Kennisnet is een gezonde organisatie nodig. Dit betekent dat middelen en beleid met elkaar in balans zijn en dat de juiste mensen op de juiste plek zitten. De raad controleert of de bestuurder de beschikbare middelen optimaal inzet voor het opbouwen van een duurzaam Kennisnet. Ook adviseert de raad de bestuurder over het 'in controle zijn' van de organisatie.
- **Stakeholders**
Naast een gezonde organisatie is het van belang dat er goed wordt omgegaan met stakeholders. De raad toetst of het bestuur voldoende aandacht heeft voor de wensen en behoeften van de primaire stakeholders. Dit zijn in eerste instantie de bestuurders, verenigd in de raden, en het Ministerie van OCW. Ook controleert de raad de relatie met andere partijen in het onderwijsveld. Als laatste heeft de raad oog voor de interne stakeholders van Kennisnet, dit zijn de medewerkers. Daarom is er regelmatig contact tussen de raad en de ondernemingsraad.

Nevenfuncties

De nevenfuncties van de leden van de raad van toezicht worden vermeld op de website van Kennisnet en in het jaarverslag van Kennisnet. Het overzicht wordt elke vergadering meegestuurd met de vergaderstukken zodat het actueel en volledig blijft. Het is aan de raad om te beoordelen of nieuwe functies conflicteren met het lidmaatschap van de raad van toezicht van Kennisnet.

3.2. Gedragscodes in het kader van personeel

Per 1 juli 2016 is de wet Huis voor Klokkeluiders (wet HvK) in werking getreden. De wet HvK verplicht werkgevers bij wie tenminste 50 personen werkzaam zijn tot het vaststellen van een procedure voor het omgaan met het melden van een vermoeden van een misstand. Kennisnet heeft sinds 2016 deze regeling in gebruik.

De Kennisnet-regeling is identiek aan de modelregeling van het adviespunt klokkenluiders. Kennisnet heeft conform de regeling een onafhankelijk vertrouwenspersoon ingehuurd.

4. Toekomstparagraaf

4.1. Algemeen

In 2024 bouwt Kennisnet voort op de meerjarige koers uit 2023. De titel van het Jaarplan 2024 'koers houden' geeft blijk van het doorzetten van deze reeds ingezette koers. We beschouwen 2024, net als 2023, als een schakeljaar. We zijn nog steeds in afwachting van enkele onderzoeksresultaten vanuit OCW die Kennisnet in de meerjarenkoers wil inzetten om met alle partners een stabiele basis voor de toekomst neer te zetten.

Net als in 2023 richt Kennisnet zich (met onze partners) op drie strategische thema's:

- Kwaliteit van onderwijs
- Betrouwbare, veilige en flexibele organisatie van ict en informatie
- Sturing op de ontwikkeling van technologie en markt

Dit doen we ook vanuit de drie rollen die overeenkomen met 2023: expert en gids, ontwikkelaar en dienstverlener en keten- en sectorarchitect.

Gezien de ontwikkelingen die hebben plaatsgevonden sinds 2023 is er in 2024 extra aandacht voor:

1. Het agenderen en duiden van nieuwe ontwikkelingen. In het afgelopen jaar heeft dit voornamelijk betrekking gehad op de opkomst van generatieve AI. Voor het onderwijs is het belangrijk om deze nieuwe technologie goed te duiden, wat zijn de kansen, maar ook welke risico's en bedreigingen brengt deze nieuwe technologie met zich mee.
2. Het inzetten op publieke waarden en het beschermen van leerlingen en leraren;
3. Het goed blijven verhouden tot internationale ontwikkelingen.

Naast deze drie extra aandachtspunten, herijken we jaarlijks het basisportfolio of er (binnen het budget) intensiveringen op bepaalde activiteiten nodig zijn.

Het jaarplan telt in 2024 35 activiteiten. Voor de uitvoering van deze activiteiten is € 18,97 miljoen beschikbaar. Naast dit basisportfolio zijn er ook dit jaar additionele programma's en projecten. Deze worden in de paragraaf hieronder nader toegelicht.

Kennisnet is ervan overtuigd dat je samen sterker staat en verder komt. Samen met het ministerie van OCW en de sectorraden werken we vanuit de hierboven genoemde strategische doelen aan een landelijke publieke ondersteuning. Om deze ondersteuning te realiseren, bundelen we onze krachten met andere publieke organisaties zoals SIVON, SURF, SLO, Cito, NOLAI en het NRO. We hebben in 2023 de rolverdeling goed in beeld gebracht. Er is regelmatig afstemming met deze partijen om de samenwerking te verbeteren en in 2024 wordt de rolverdeling verder geoptimaliseerd. Dit gebeurt mede op basis van de uitkomsten vanuit het beleidsadvies over de ict-basisinfrastructuur. Daarvoor startte OCW in 2023 een onderzoek en de verwachting is dat de resultaten dit jaar worden opgeleverd.

4.2. Investerings

In het kader van het programma Sterke Netwerken is Kennisnet van plan om in 2024 en de jaren daarna te investeren in het Nationaal Diensten Centrum en de aansluitingen daarop. Het Nationaal Dienstencentrum (NDC) zorgt ervoor dat alle scholen in het po en vo gebruik kunnen maken van snel en veilig internet. Het is daarmee een verzameling van verschillende diensten die communicatie via het internet en toegang tot het internet op een veilige en betrouwbare manier mogelijk maakt. Het NDC is een essentieel onderdeel van de gehele 'keten' van externe connectiviteit die schoolbesturen ontzorgt door hen een werkende, veilige en snelle internetverbinding te bieden. Kennisnet realiseert en beheert het Nationaal Dienstencentrum voor het hele funderend onderwijs. De verwachting voor het komend jaar is dat er steeds meer aansluitingen komen op de dienst veilig internet bij schoollocaties. De locaties kunnen aangesloten worden door het plaatsen van customer premises equipment (koppelpunten) die in het beheer zijn van Kennisnet. De verwachte investering voor 2024 is € 0,4 miljoen voor de aansluitingen op het NDC.

Naast de investeringen in het NDC zal in 2024 ook beperkt worden geïnvesteerd in kantoorautomatisering voor de optimalisatie van de vergaderruimtes en werkplekken voor hybride werken. De verwachte investering hiervoor bedraagt € 0,1 - € 0,2 miljoen.

4.3. Personeelsbezetting

Zoals beschreven in paragraaf 2.2.2 Personele ontwikkeling is de personele bezetting per 31 december 2023 112,9 fte. Om de activiteiten uit het jaarplan 2024 te realiseren is er in de begroting uitgegaan van gemiddeld 141,5 fte aan personele bezetting over 2024. Vanwege de krapte op de arbeidsmarkt is de verwachting dat deze groei niet geheel gerealiseerd kan gaan worden en zal dit moeten worden opgevangen met de inzet van extern personeel.

4.4. Omstandigheden waarvan de ontwikkeling van de baten afhankelijk is

Kennisnet wordt gesubsidieerd door het ministerie van OCW. In de begroting van het ministerie is de instellingssubsidie opgenomen voor de komende jaren. Deze wordt jaarlijks aangevraagd op basis van het jaarplan. Daarnaast is sprake van additionele project- en programmafinanciering, onder andere vanuit het Nationaal Groeifonds. Politieke ontwikkelingen en herprioriteringen kunnen impact hebben op onze baten. Gelet op het belang van digitalisering in het onderwijs gaan wij er van uit dat deze middelen de komende jaren beschikbaar blijven.

Er loopt wel een aantal onderzoeken die impact kunnen hebben op financiering en de wijze waarop deze beschikbaar wordt gesteld. Zo heeft OCW opdracht gegeven tot een onderzoek naar het stelsel en de ict-basisinfrastructuur, op basis hiervan wordt deze eenduidiger gedefinieerd en worden de activiteiten van Kennisnet mogelijk (deels) wettelijk verankerd. Afhankelijk van de uitkomsten kan het budget ook worden bijgesteld, naar boven of naar beneden. Hierover vindt frequent overleg plaats zodat hier tijdig op kan worden geanticipeerd. Dit zal naar verwachting dan ook pas echt impact kunnen hebben vanaf 2026.

Daarnaast loopt ook een onderzoek naar de toekomst en financiering van het Nationaal Dienstencentrum (NDC, onderdeel van de dienst Veilig Internet). Dit heeft betrekking op de periode vanaf 2027, maar besluitvorming hierover kan ook op kortere termijn impact hebben.

Net als alle organisaties heeft Kennisnet te maken met de krapte op de personeelsmarkt waardoor niet alle vacatures kunnen worden ingevuld. Dit kan deels worden ingevuld met externe inhuur, maar dit is niet altijd mogelijk of wenselijk. Het niet kunnen uitvoeren van werkzaamheden kan impact hebben op de omvang van de subsidies, met name bij de projectsubsidies die worden vastgesteld op het niveau van de daadwerkelijke uitgaven. Voor de instellingssubsidie geldt dat verschillen tussen begroting en realisatie kunnen worden opgevangen via de egaliseringsreserve.

Deel 2: Jaarrekening

5. Balans Stichting Kennisnet per 31 december 2023

(na verwerking van het voorstel resultaatbestemming)

ACTIVA		31-12-2023	31-12-2022
€			
Vaste activa			
<i>Materiële vaste activa</i>			
Server- en netwerkkapparatuur	8.5.1	1.985.000	2.818.000
Computers, AV middelen en overige hardware	8.5.2	180.000	108.000
Inventaris	8.5.3	44.000	66.000
Overige materiële vaste activa	8.5.4	364.000	433.000
<i>Totaal materiële vaste activa</i>		<u>2.573.000</u>	<u>3.425.000</u>
Totaal vaste activa		2.573.000	3.425.000
Vlottende activa			
<i>Vorderingen en overlopende activa</i>			
Debiteuren	8.5.5	2.000	50.000
Deposito's	8.5.6	20.000.000	-
Overige vorderingen	8.5.7	1.110.000	68.000
Overlopende activa	8.5.8	802.000	509.000
<i>Totaal vorderingen en overlopende activa</i>		<u>21.914.000</u>	<u>627.000</u>
<i>Liquide middelen</i>	8.5.9	13.609.000	21.144.000
Totaal vlottende activa		35.523.000	21.771.000
TOTAAL ACTIVA		38.096.000	25.196.000

Balans Stichting Kennisnet per 31 december 2023 (vervolg)

PASSIVA		31-12-2023	31-12-2022
€			
Eigen vermogen			
<i>Vrij besteedbaar vermogen</i>			
Algemene reserve	8.6.1	3.065.000	3.065.000
Bestemmingsreserve Sterke Netwerken	8.6.2	23.965.000	16.486.000
Egalisatiereserve instellingssubsidie OCW	8.6.3	2.374.000	1.548.000
Totaal vrij besteedbaar vermogen		29.404.000	21.099.000
<i>Vastgelegd vermogen</i>			
Fonds versterking vraagbundeling	8.6.4	109.000	109.000
Digitaal Veilig Onderwijs	8.6.5	88.000	297.000
Totaal vastgelegd vermogen		197.000	406.000
Totaal eigen vermogen		29.601.000	21.505.000
Vreemd vermogen			
<i>Kortlopende schulden</i>			
Crediteuren	8.6.6	538.000	549.000
Vooruitontvangen subsidies	8.6.7	5.279.000	815.000
Belastingen en premies	8.6.8	578.000	614.000
Overlopende passiva	8.6.9	2.100.000	1.713.000
Totaal kortlopende schulden		8.495.000	3.691.000
Totaal vreemd vermogen		8.495.000	3.691.000
TOTAAL PASSIVA		38.096.000	25.196.000

6. Staat van baten en lasten Stichting Kennisnet 2023

€		BEGROTING 2023	REALISATIE 2023	REALISATIE 2022
Baten				
	Subsidiebaten	8.7.1 33.992.000	31.758.000	23.397.000
	Overige baten	8.7.2 765.000	733.000	829.000
	Totale baten	34.757.000	32.491.000	24.226.000
Lasten				
	Personele lasten	8.7.3 20.307.000	17.383.000	15.139.000
	Uitbestede diensten	8.7.4 1.584.000	1.069.000	983.000
	Afschrijvingen	8.7.5 1.155.000	1.139.000	1.019.000
	Huisvestingslasten	8.7.6 570.000	573.000	510.000
	Automatiseringslasten	8.7.7 2.771.000	2.588.000	2.520.000
	Communicatielasten	8.7.8 502.000	407.000	231.000
	Onderzoekslasten	8.7.9 880.000	402.000	196.000
	Stimuleringsbijdragen	8.7.10 889.000	836.000	75.000
	Overige lasten	8.7.11 236.000	248.000	172.000
	Totale lasten	28.894.000	24.645.000	20.845.000
	Saldo baten en lasten	5.863.000	7.846.000	3.381.000
	Financiële baten en lasten	8.7.12 -	250.000	-67.000
	Resultaat uit deelnemingen			-
	SALDO STAAT VAN BATEN EN LASTEN	5.863.000	8.096.000	3.314.000
Mutaties eigen vermogen				
	Algemene reserve	-	-	-
	Bestemmingsreserve Sterke Netwerken	6.855.000	7.479.000	2.883.000
	Egalisatiereserve instellingssubsidie OCW	-793.000	826.000	134.000
	Vervangingsreserve investeringen	-	-	-
	Fonds versterking vraagbundeling	-199.000	-	-
	Fonds Digitaal Veilig Funderend Onderwijs	-	-209.000	297.000
	Totaal mutaties eigen vermogen	5.863.000	8.096.000	3.314.000
	ONVERDEELD	-	-	-

7. Kasstroomoverzicht Stichting Kennisnet 2023

€	REALISATIE 2023	REALISATIE 2022
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Saldo baten en lasten	7.846.000	3.381.000
Afschrijvingen	1.139.000	1.019.000
	8.985.000	4.400.000
<i>Mutaties werkkapitaal</i>		
Vorderingen ¹	-1.086.000	-75.000
Deposito's	-20.000.000	-
Kortlopende schulden ¹	4.809.000	1.561.000
<i>Totaal mutaties werkkapitaal</i>	-16.277.000	1.486.000
Totale kasstroom uit operationele activiteiten	-7.292.000	5.886.000
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Investeringsen	-287.000	-1.056.000
Desinvesteringsen	-	11.000
Totale kasstroom uit investeringsactiviteiten	-287.000	-1.045.000
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		
Financiële baten en lasten	44.000	-73.000
Totale kasstroom uit financieringsactiviteiten	44.000	-73.000
Mutatie liquide middelen	-7.535.000	4.768.000
Beginstand liquide middelen	21.144.000	16.376.000
Mutatie liquide middelen	-7.535.000	4.768.000
EINDSTAND LIQUIDE MIDDELEN	13.609.000	21.144.000

¹ Gecorrigeerd voor de mutatie van de rentevorderingen en -schulden, exclusief de mutatie in deposito's

8. Toelichting

8.1. Algemeen

In dit hoofdstuk vindt u een overzicht van de door Stichting Kennisnet (“Kennisnet”) gehanteerde grondslagen in de jaarrekening. Op deze jaarrekening zijn van toepassing de verantwoordings-eisen zoals verwoord in de Kaderregeling subsidies OCW, SZW en VWS. Dit betekent dat Burgerlijk Wetboek 2, Titel 9 en de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving worden toegepast, waaronder specifiek Richtlijn 640 Organisaties zonder winststreven.

De belangrijkste bron van inkomsten voor Kennisnet betreft de subsidies van het ministerie van OCW. De grootste daarvan betreft de instellingssubsidie. In 2023 heeft Kennisnet een subsidiebeschikking ontvangen voor het jaar 2023 van € 25.650.000. Dit betreft de reguliere instellingssubsidie van € 13.458.000, een ophoging van de instellingssubsidie met € 11.743.000 in het kader van het programma Sterke Netwerken en een ophoging voor extra activiteiten van € 449.000. In 2023 zijn er 2 wijzigingen geweest op deze beschikking. De eerste wijziging betreft de verlenging van het programma Sterke Netwerken naar 2026. De tweede wijziging betreft een bevestiging van het vervallen van de eigen bijdrage. De subsidiebedragen zijn ongewijzigd gebleven gedurende 2023.

Het programma Sterke Netwerken is een samenwerkingsprogramma met Coöperatie SIVON u.a. In dit programma wordt de samenwerking van schoolbesturen bevordert. Daarnaast bouwt Kennisnet in het programma Sterke Netwerken aan het Nationaal Diensten Centrum (NDC), om te zorgen voor veilig internetverkeer van en naar scholen.

Kennisnet heeft in 2023 subsidie ontvangen voor het programma Impuls Open Leermateriaal (€ 5.839.000). Kennisnet is penvoerder voor dit programma waarin samen wordt gewerkt met meerdere partners en het programmabureau is bij Kennisnet ondergebracht. Van de ontvangen € 5.839.000 is € 3.806.000 bestemd voor de activiteiten van het programmabureau en Kennisnet binnen Impuls Open Leermateriaal.

Een ander groot programma waar Kennisnet subsidie voor heeft ontvangen is voor het programma Digitaal Veilig Onderwijs (€ 3.814.000). In dit programma wordt samengewerkt met meerdere partners die een eigen subsidierelatie met het ministerie van OCW hebben. Wel is het programmabureau bij Kennisnet ondergebracht.

Naast de bovengenoemde grote programma's heeft Kennisnet ook subsidie ontvangen voor de projecten Digitale School (€ 400.000) en het Expertisepunt Digitale geletterdheid (€ 322.000).

Kennisnet is gevestigd te Zoetermeer en ingeschreven in het handelsregister van de Kamer van Koophandel onder nummer 27244834. De jaarrekening is opgesteld op basis van de continuïteitsveronderstelling.

8.2. Grondslagen voor de activa en passiva

De waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij de desbetreffende grondslag voor de specifieke balanspost anders wordt vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen reële waarde.

8.2.1. Schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het bestuur oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en passiva en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

8.2.2. Financiële instrumenten

Financiële instrumenten omvatten handels- en overige vorderingen, geldmiddelen en overige financieringsverplichtingen, handelsschulden en overige te betalen posten.

Financiële instrumenten worden bij de eerste opname verwerkt tegen reële waarde, waar (dis)agio en de direct toerekenbare transactiekosten in de eerste opname worden meegenomen. Indien de instrumenten bij de vervolgwaaarding niet worden gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeverminderingen in de winst en verliesrekening, maken eventuele direct toerekenbare transactiekosten deel uit van de eerste waardering. Na de eerste opname worden financiële instrumenten op de hierna beschreven manier gewaardeerd.

8.2.3. Materiële vaste activa

De materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen kostprijs of lagere marktwaarde/opbrengstwaarde. Op de materiële vaste activa wordt lineair afgeschreven op basis van de geschatte gebruiksduur. De afschrijvingstermijn voor de inventaris, server- en netwerkapparatuur en voor overige materiële vaste activa is 5 jaar. De afschrijvingstermijn voor Computers, AV-middelen en overige hardware is 4 jaar.

Bij investeringen gedurende het jaar wordt naar tijdsgelang afgeschreven.

8.2.4. Vorderingen

De vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs minus benodigde voorziening voor oninbaarheid.

8.2.5. Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kasmiddelen en banktegoeden en zijn gewaardeerd op nominale waarde. De liquide middelen staan, voor zover niet anders vermeld, ter vrije beschikking van stichting Kennisnet.

8.2.6. Algemene reserve

De algemene reserve is opgebouwd uit exploitatieoverschotten, die met toestemming van het ministerie van OCW zijn toegevoegd aan de algemene reserve. Het ministerie van OCW heeft een maximum verbonden aan de omvang van de algemene reserve van 25% van de jaarlijkse toegekende instellingssubsidie.

8.2.7. Bestemmingsreserves

In de bestemmingsreserves worden bedragen uit het resultaat opgenomen waaraan een specifieke bestemming is gegeven. Kennisnet kent de volgende bestemmingsreserves:

Bestemmingsreserve Sterke Netwerken

Het niet gebruikte deel van aanvulling op de instellingssubsidie voor Sterke Netwerken, mag toegevoegd worden aan een bestemmingsreserve. De bestemmingsreserve is bedoeld om verschuivingen tussen de jaren mogelijk te maken voor het programma Sterke Netwerken.

8.2.8. Egalisatiereserves

In overeenstemming met artikel 8.7 van de Kaderregeling OCW, SZW en VWS mag Kennisnet een egalisatiereserve vormen bij een positief resultaat. De egalisatiereserve bedraagt tenminste € 0 en ten hoogste 10% van de instellingssubsidie. De egalisatiereserve wordt in een boekjaar uitsluitend besteed aan activiteiten waarvoor de instellingssubsidie in dat boekjaar is verleend en die niet kunnen worden bekostigd vanuit de instellingssubsidie van dat boekjaar.

8.2.9. Bestemmingsfondsen

In de bestemmingsfondsen worden bedragen opgenomen waaraan de minister van OCW een specifieke bestemming heeft gegeven.

8.2.10. Schulden

Schulden worden initieel gewaardeerd tegen reële waarde. De vervolgwaaarding is tegen geamortiseerde kostprijs.

8.3. Grondslagen voor de bepaling van het resultaat

Baten en lasten worden verantwoord in de periode waarop deze betrekking hebben. Verliezen worden verantwoord in het jaar waarin deze voorzienbaar zijn.

8.3.1. Subsidies

De jaarrekening bevat zowel de instellingssubsidie (bestaande uit de reguliere instellingssubsidie, de aanvulling voor publieke regie en leraar24 en de aanvulling voor het programma Sterke Netwerken) als inkomsten uit aanvullende projectsubsidies.

Reguliere instellingssubsidie

Subsidie-inkomsten uit de instellingssubsidie worden verantwoord als baten in het jaar waarvoor deze zijn toegekend.

Aanvulling op de instellingssubsidie ten behoeve van het programma Sterke Netwerken

De instellingssubsidie wordt voor de periode van 2019-2024 opgehoogd met een aanvulling van het programma Sterke Netwerken. De activiteiten van het programma lopen door tot en met 2026, maar worden vanaf 2024 gefinancierd vanuit de bestemmingsreserve Sterke Netwerken. De subsidieontvangsten worden verantwoord als baten.

Aanvullende projectsubsidies

Aanvullende projectsubsidies worden verantwoord als baten voor zover ten laste van de betreffende toekenning lasten zijn gerealiseerd. Deze lasten betreffen zowel de direct toe te rekenen (personeels)lasten als de overheadkosten, voor zover toegestaan in de toekenning.

Doorgezette subsidiegelden

In overeenstemming met de eisen van de Richtlijnen van de Raad voor de jaarverslaggeving worden subsidiegelden die Kennisnet als penvoerder heeft ontvangen en heeft doorgezet aan subsidiepartners niet verwerkt via de staat van baten en lasten, maar alleen via de balans.

8.3.2. Bijdragen van gelieerde partijen

Bijdragen van gelieerde partijen worden verantwoord voor zover er ten opzichte van die bijdrage lasten zijn gerealiseerd. Niet bestede bedragen worden verantwoord onder de kortlopende schulden.

8.3.3. Stimuleringsbijdragen

De stimuleringsbijdragen betreffen bijdragen aan projecten binnen diverse regelingen. Er zijn verschillende regelingen om vernieuwende projecten voor het onderwijsveld te stimuleren. Deze regelingen worden voor rekening en risico van Kennisnet uitgevoerd.

8.3.4. Overige baten en lasten

Overige baten en lasten worden verantwoord in de periode waarop deze betrekking hebben. Verliezen worden verantwoord in het jaar waarin deze voorzienbaar zijn.

8.3.5. Doorbelaste kosten

Bij de aanvullende gefinancierde projecten worden kosten doorbelast. Deze kosten betreffen zowel de direct toe te rekenen personeelslasten als de overheadkosten. Dit geldt echter alleen indien dit bij de aanvraag van de subsidie is meegenomen.

8.4. Grondslagen voor het kasstroomoverzicht

In samenhang met de balans en de staat van baten en lasten moet het kasstroomoverzicht bijdragen aan het inzicht in de financiering, liquiditeit, de solvabiliteit en het vermogen van de instelling om geldstromen te genereren.

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. Bij de indirecte methode wordt het resultaat (saldo van baten en lasten) als basis genomen. Dit overzicht geeft weer waaraan de in de verslagperiode beschikbaar gekomen gelden zijn besteed. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen. Transacties waarbij geen instroom of uitstroom van kasmiddelen plaatsvindt, waaronder financial leasing, zijn niet in het kasstroomoverzicht opgenomen. De betaling van de leasetermijnen uit hoofde van financial leasing zijn voor het gedeelte dat betrekking heeft op de aflossing als een uitgave uit financieringsactiviteiten aangemerkt en voor het gedeelte dat betrekking heeft op de interest als een uitgave uit operationele activiteiten.

8.5. Toelichting balans per post – activa

8.5.1. Server- en netwerkkapparatuur

Server- en netwerkkapparatuur betreft de server- en netwerkkapparatuur van de onderwijscommunitycloud (private cloud), het Nationaal Dienstencentrum (NDC), customer premises equipment op locatie bij de afnemers van het NDC en het kantoor netwerk van Kennisnet.

De investeringen bestaan vooral uit de aanschaf van een Fortinet testomgeving en investering in de stabiliteit van het netwerk voor aansluitingen op het NDC.

Het verloop kan als volgt worden weergegeven:

€	31-12-2023	31-12-2022
Aanschafwaarde	4.887.000	5.455.000
Cumulatieve afschrijvingen	-2.069.000	-2.213.000
Openingsbalans	2.818.000	3.242.000
Investeringen	125.000	481.000
Aanschafwaarde desinvesteringen	-	-1.049.000
Cum. afschrijving desinvesteringen	-	1.049.000
Afschrijvingen	-958.000	-905.000
Saldo mutaties	-833.000	-424.000
Aanschafwaarde	5.012.000	4.887.000
Cumulatieve afschrijvingen	-3.027.000	-2.069.000
Totaal server- en netwerkkapparatuur	1.985.000	2.818.000

8.5.2. Computers, AV middelen en overige hardware

Computers, AV middelen en overige hardware betreffen voornamelijk de laptops voor medewerkers, audiovisuele hulpmiddelen in vergaderruimtes en printapparatuur. De investeringen betreffen vooral de aanschaf van nieuwe laptops en de audiovisuele inrichting van het nieuwe pand. De desinvesteringen betreft voornamelijk oude laptops.

Het verloop kan als volgt worden weergegeven:

€	31-12-2023	31-12-2022
Aanschafwaarde	236.000	372.000
Cumulatieve afschrijvingen	-128.000	-260.000
Openingsbalans	108.000	112.000
Investerings	127.000	41.000
Aanschafwaarde desinvesteringen	-12.000	-177.000
Cum. afschrijving desinvesteringen	12.000	177.000
Afschrijvingen	-55.000	-45.000
Saldo mutaties	72.000	-4.000
Aanschafwaarde	351.000	236.000
Cumulatieve afschrijvingen	-171.000	-128.000
Totaal computers, AV middelen en overige hardware	180.000	108.000

8.5.3. Inventaris

Inventaris betreft de kantoorinventaris en bestaat voornamelijk uit werkplekken voor medewerkers en vergadertafels en -stoelen. De investeringen betreffen voornamelijk een vooruitbetaling op de aanschaf van nieuwe bureaustoelen bij de werkplekken.

Het verloop kan als volgt worden weergegeven:

€	31-12-2023	31-12-2022
Aanschafwaarde	248.000	607.000
Cumulatieve afschrijvingen	-182.000	-581.000
Openingsbalans	66.000	26.000
Investerings	1.000	45.000
Aanschafwaarde desinvesteringen	-	-415.000
Cum. afschrijving desinvesteringen	-	415.000
Afschrijvingen	-23.000	-16.000
Saldo mutaties	-22.000	40.000
Aanschafwaarde	249.000	248.000
Cumulatieve afschrijvingen	-205.000	-182.000
Totaal inventaris	44.000	66.000

8.5.4. Overige materiële vaste activa

De overige materiële vaste activa betreft vooral aanpassingen aan het kantoorpand. In 2022 is het nieuwe pand aan de Bleiswijkseweg 37D in gebruik genomen. De investeringen in 2023 betreft plaatsing van een Kennisnet afsluitbare fietsenstalling en laadpalen op Kennisnet parkeerplekken.

Het verloop kan als volgt worden weergegeven:

€	31-12-2023	31-12-2022
Aanschafwaarde	487.000	1.166.000
Cumulatieve afschrijvingen	-54.000	-1.160.000
Openingsbalans	433.000	6.000
Investeringen	34.000	478.000
Aanschafwaarde desinvesteringen	-	-1.157.000
Cum. afschrijving desinvesteringen	-	1.156.000
Afschrijvingen	-103.000	-50.000
Saldo mutaties	-69.000	427.000
Aanschafwaarde	521.000	487.000
Cumulatieve afschrijvingen	-157.000	-54.000
Totaal overige materiële vaste activa	364.000	433.000

8.5.5. Debiteuren

De debiteuren betreffen gefactureerde bedragen aan samenwerkingspartners.

Er is geen voorziening voor oninbaarheid opgenomen.

€	31-12-2023	31-12-2022
Debiteuren	2.000	50.000
Voorziening voor oninbaarheid	-	-
Totaal debiteuren	2.000	50.000

8.5.6. Deposito's

€	31-12-2023	31-12-2022
Deposito's	20.000.000	-
Totaal deposito's	20.000.000	-

Deposito's

Vanwege de bevoorschottingssystematiek in het kader van Sterke Netwerken en de vooruitontvangen subsidies, heeft Kennisnet veel liquiditeiten. Kennisnet heeft een deel hiervan op deposito staan. Kennisnet heeft 1 deposito van € 10.000.000 met een looptijd tot en met 19 januari 2024 en 1 deposito van € 10.000.000 met een looptijd tot en met 11 oktober 2024.

8.5.7. Overige vorderingen

De overige vorderingen betreffen nog te declareren bedragen en kunnen als volgt worden uitgesplitst:

€	31-12-2023	31-12-2022
Doorgezette subsidiegelden Impuls Open Leermateriaal	807.000	-
Vereniging VO-raad	31.000	25.000
SIVON	33.000	36.000
Te vorderen rente	201.000	-
Overige vorderingen	38.000	7.000
Totaal overige vorderingen	1.110.000	68.000

Doorgezette subsidiegelden Impuls Open Leermateriaal

Dit betreft doorgezette subsidiegelden aan de subsidiepartners van Impuls Open Leermateriaal. Kennisnet treedt op als penvoerder namens de subsidiepartners en stort een deel van de subsidie door aan deze partners voor de door hen uitgevoerde activiteiten.

Vereniging VO-raad

Dit betreft een gezamenlijk ontwikkelbudget voor de dienst Vensters, waarbij Kennisnet de ontwikkelkosten naar rato van de budgetbijdrage doorbelast aan de Vereniging VO-raad.

SIVON

Kennisnet ondersteunt SIVON door het voeren van de administratie en het collegiaal uitlenen van diverse functionarissen. SIVON is onderhuurder van het pand aan de Bleiswijkseweg 37D. Deze kosten worden periodiek doorbelast.

Te vorderen rente

De te vorderen rente betreft de nog te ontvangen rente over de tegoeden op de spaarrekeningen en deposito's. In 2022 was er sprake van een negatieve rentevergoeding, waardoor er toen geen vordering was.

Overige

Dit betreffen diverse te declareren bedragen voor de collegiale uitleen aan MBO Raad en NPuls, te ontvangen vacatievergoeding van de algemeen directeur als voorzitter tafel interactie binnen MIDO en werkzaamheden voor het beschikbaar stellen van kwalificatiedossiers van SBB.

8.5.8. Overlopende activa

De overlopende activa kunnen als volgt worden gespecificeerd:

€	31-12-2023	31-12-2022
Vooruitbetaalde kosten	802.000	509.000
Totaal overlopende activa	642.000	509.000

De stijging van de vooruitbetaalde kosten betreft vooral een vooruitbetaling op Fortigate licenties en Fortinet support licenties.

8.5.9. Liquide middelen

De liquide middelen kunnen als volgt worden gespecificeerd:

€	31-12-2023	31-12-2022
Bankrekening ING Bank	145.000	185.000
Bankrekening Rabobank	1.000	4.495.000
Bankrekening ABN AMRO	1.000	2.482.000
Spaarrekeningen ING Bank	8.462.000	11.992.000
Spaarrekeningen Rabobank	-	1.990.000
Spaarrekeningen ABN AMRO	5.000.000	1.000
Totaal liquide middelen	13.609.000	21.144.000

Het hoge saldo van de liquide middelen is vooral gelegen in het al ontvangen deel van de instellingssubsidie voor Sterke Netwerken, welke nog niet volledig besteed is, maar is opgenomen in de bestemmingsreserve Sterke Netwerken en de vooruitontvangen subsidie op aanvullende subsidieprojecten. De daling van de liquide middelen is gelegen in het feit € 20.000.000 aan liquiditeiten op deposito staan (zie paragraaf 8.5.6)

De liquide middelen zijn vrij opneembaar.

8.6. Toelichting balans per post – passiva

Vrij besteedbaar vermogen

8.6.1. Algemene reserve

De algemene reserve staat ter beschikking van Kennisnet. Volgens de subsidiebeschikking van het ministerie van OCW zal zij in principe een algemene reserve die uitkomt boven 25% van de jaarlijks toegekende instellingssubsidie terugvorderen dan wel verrekenen met toekomstige subsidies. Per 1 januari 2017 is de Kaderregeling subsidies OCW, SZW en VWS van kracht geworden. In deze kaderregeling is opgenomen dat het financiële resultaat van een instellingssubsidie alleen nog mag worden toegevoegd aan een egalisatiereserve of een specifiek door de minister aangewezen bestemmingsreserve. Daarom vinden niet langer toevoegingen plaats aan de algemene reserve.

Het verloop van de algemene reserve is als volgt weer te geven:

€	31-12-2023	31-12-2022
Openingsbalans	3.065.000	3.065.000
Toevoegingen	-	-
Aanwending reserve	-	-
Totaal algemene reserve	3.065.000	3.065.000

8.6.2. Bestemmingsreserve Sterke Netwerken

Het niet gebruikte deel van de ophoging van de instellingssubsidie voor het programma Sterke Netwerken is toegevoegd aan een bestemmingsreserve. De bestemmingsreserve is bedoeld om verschuivingen tussen de jaren mogelijk te maken voor het programma Sterke Netwerken. Het nog niet gerealiseerde deel in 2023 van € 7.479.000 is toegevoegd aan de reserve per jaareinde.

Het verloop kan als volgt worden weergegeven:

€	31-12-2023	31-12-2022
Openingsbalans	16.486.000	13.603.000
Toevoegingen	7.479.000	2.883.000
Totaal bestemmingsreserve Sterke netwerken	23.965.000	16.486.000

8.6.3. Egalisatiereserve subsidies OCW

In overeenstemming met artikel 8.7 van de Kaderregeling OCW, SZW en VWS mag Kennisnet een egalisatiereserve vormen bij een positief resultaat. De egalisatiereserve bedraagt tenminste € 0 en ten hoogste 10% van de instellingssubsidie. Voor 2023 bedraagt de maximale egalisatiereserve € 2.565.000.

Het verloop kan als volgt worden weergegeven:

€	31-12-2023	31-12-2022
Openingsbalans	1.548.000	1.414.000
Toevoegingen vanuit het resultaat	826.000	134.000
Aanwending reserve	-	-
Totaal egalisatiereserve subsidies OCW	2.374.000	1.548.000

Vastgelegd vermogen

8.6.4. Fonds versterking vraagbundeling

Het fonds versterking vraagbundeling is met instemming van de minister van OCW gevormd. Doel van dit bestemmingsfonds is extra inzet mogelijk maken om kleine besturen te laten aanhaken bij vraagbundelingsinitiatieven. Gedurende 2023 zijn er geen concrete activiteiten geweest op dit gebied.

Het verloop van het fonds is als volgt weer te geven:

€	31-12-2023	31-12-2022
Openingsbalans	109.000	109.000
Toevoegingen	-	-
Aanwending reserve	-	-
Totaal Fonds versterking vraagbundeling	109.000	109.000

8.6.5. Fonds Digitaal Veilig Onderwijs

Het fonds Digitaal Veilig Onderwijs (voorheen fonds Digitaal Veilig Funderend Onderwijs) is met instemming van de minister van OCW gevormd vanuit de onderbesteding op het programma Digitaal Veilig Funderend Onderwijs. Het fonds kan worden ingezet ten behoeve van dit programma.

Het verloop van het fonds is als volgt weer te geven:

€	31-12-2023	31-12-2022
Openingsbalans	297.000	-
Toevoegingen	-	297.000
Aanwending reserve	-209.000	-
Totaal Fonds versterking vraagbundeling	88.000	297.000

De aanwending van de reserve betreft de eigen bijdrage van Kennisnet in het project Digitaal Veilig Onderwijs die met het ministerie van OCW is afgesproken voor 2023.

8.6.6. Crediteuren

De crediteuren betreffen het genoten leverancierskrediet per 31 december 2023.

€	31-12-2023	31-12-2022
Crediteuren	538.000	549.000
Totaal crediteuren	538.000	549.000

8.6.7. Vooruitontvangen subsidies

De post vooruitontvangen subsidies betreft vooruitontvangen lopende subsidieprojecten en eventuele terugbetaalverplichtingen voor de restant subsidiegelden van afgeronde projecten. De bestedingen op de aanvullend gefinancierde projecten worden via separate verantwoordingen gerapporteerd aan de subsidieverstrekker(s).

De post kan als volgt worden weergegeven:

€	31-12-2023	31-12-2022
Impuls open leermateriaal	3.690.000	815.000
Digitaal Veilig Onderwijs	1.046.000	-
Expertisepunt Digitale geletterdheid	305.000	-
Digitale School	238.000	-
Totaal vooruitontvangen subsidies	5.279.000	815.000

Alle openstaande bedragen betreffen subsidies die doorlopen in 2024.

Het verloop van de post is als volgt:

€	31-12-2023	31-12-2022
Openingsbalans	815.000	27.000
Correctie op openingsbalans	197.000	-
Ontvangen aanvullende projectsubsidie	10.375.000	1.583.000
Terugbetaalde subsidie	-	-1.000
Realisatie aanvullende subsidies	-6.108.000	-794.000
Totaal vooruitontvangen subsidies	5.279.000	815.000

In bovenstaand verloopoverzicht is een correctie opgenomen op de openingsbalans. In 2022 was € 197.000 van de subsidie voor het programma Impuls Open Leermateriaal doorbetaald aan subsidiepartners. Dit is toen in de staat van baten en lasten verantwoord. Dit had echter via de balans verantwoord moeten worden. De correctie van € 197.000 is noodzakelijk om de post vooruitontvangen subsidies correct weer te geven.

8.6.8. Belastingen en premies

De belastingen en premies kunnen als volgt worden gespecificeerd:

€	31-12-2023	31-12-2022
Te betalen omzetbelasting	27.000	34.000
Te betalen loonbelasting en premies volksverzekeringen	551.000	580.000
Totaal belastingen en premies	578.000	614.000

8.6.9. Overlopende passiva

De overlopende passiva betreffen nog niet ontvangen nota's voor prestaties geleverd vóór jaareinde en ook een reservering voor vakantiegeld en niet opgenomen vakantiedagen. De post overlopende passiva is als volgt opgebouwd:

€	31-12-2023	31-12-2022
Reservering vakantiegeld	379.000	348.000
Reservering vakantiedagen	237.000	261.000
Nog te ontvangen facturen en declaraties	1.472.000	1.082.000
Overige overlopende passiva	12.000	22.000
Totaal overlopende passiva	2.100.000	1.713.000

De stijging van de nog te ontvangen facturen en declaraties ten opzichte van voorgaand jaar betreft voornamelijk de toegenomen activiteiten. In het bijzonder betreft het hier declaraties in het kader van het programma Impuls Open Leermateriaal, zowel voor wat betreft nog te ontvangen declaraties van subsidiepartners als nog te ontvangen declaraties in het kader van de pilotregelingen, welke nog niet zijn ontvangen.

8.7. Toelichting staat van baten en lasten per post

8.7.1. Subsidiebaten

De subsidiebaten betreffen de gerealiseerde baten van de reguliere instellingssubsidie, ophogingen op de reguliere instellingssubsidie en aanvullende subsidieprojecten. De baten kunnen als volgt worden gespecificeerd:

€	Begroting 2023	Realisatie 2023	Realisatie 2022
Reguliere instellingssubsidie	13.458.000	13.458.000	13.122.000
Ophoging extra activiteiten	449.000	449.000	1.939.000
Ophoging Sterke Netwerken	11.743.000	11.743.000	7.541.000
Totaal instellingssubsidie	25.650.000	25.650.000	22.603.000
Impuls open leermateriaal	3.806.000	3.162.000	743.000
Digitaal Veilig Onderwijs	3.814.000	2.767.000	-
Digitale School	400.000	162.000	-
Expertisepunt Digitale geletterdheid	322.000	17.000	-
Migratie Leraar.nl naar Leraar24	-	-	27.000
Nulmeting digitalisering onderwijs Caribisch Nederland	-	-	24.000
Totaal aanvullende subsidieprojecten	8.342.000	6.108.000	794.000
Subsidiebatan	33.992.000	31.758.000	23.397.000

Instellingssubsidie

Voor 2023 is een subsidiebeschikking voor de instellingssubsidie OCW ontvangen van € 25.650.000, waarvan € 13.458.000 voor de reguliere instellingssubsidie, € 11.743.000 voor Sterke Netwerken en € 449.000 voor extra activiteiten. De extra activiteiten betreffen de volgende projecten:

- Ambassadeurs Leraar24
- Adviseren en ondersteunen bij publieke regie.

Aanvullende subsidieprojecten

Impuls Open Leermateriaal

Vanuit het Nationaal Groeifonds zijn middelen toegekend voor de uitvoering van het voorstel Impuls open leermateriaal. De impuls bestaat uit een meerjarig programma gericht op verbeteren van het aanbod, de

ontwikkeling, het gebruik en het delen van open lesmaterialen in het onderwijs. Kennisnet is penvoerder en voert het programma samen met vele betrokken partnerorganisaties binnen en buiten het onderwijs uit. De huidige subsidiebeschikking aan Kennisnet loopt tot en met 31 december 2024. Vanuit het groeifonds zijn middelen aan OCW toegekend t/m eind 2024. De middelen vanaf 2025 zijn op dit moment nog voorwaardelijk toegekend.

Digitaal Veilig Onderwijs

Kennisnet heeft subsidie aangevraagd voor het verbeteren van de veiligheid van de digitale omgeving voor het funderend onderwijs. De ambitie van dit programma is dat elke leerling kan leren in een digitaal veilige omgeving. Om dit te kunnen bewerkstelligen willen we dat scholen weerbaar zijn tegen digitale dreigingen, scholen verstandige keuzen maken over persoonsgegevens van leerlingen en dat digitale producten die in het onderwijs gebruikt worden voldoen aan alle wensen en (wettelijke) eisen met betrekking tot privacy en informatiebeveiliging. De huidige subsidiebeschikking aan Kennisnet loopt tot en met 31 december 2024.

Digitale School

In samenwerking met het ministerie van OCW werkt Kennisnet aan het aangekondigde initiatief 'De digitale school'. De doelstelling van het initiatief is het aanbieden van digitaal afstandsonderwijs als maatwerkoplossing voor kinderen die thuiszitten of dreigen uit te vallen.

Expertisepunt Digitale geletterdheid

In samenspraak met het ministerie van OCW werken Kennisnet en SLO samen met andere organisaties aan het creëren van een Expertisepunt Digitale geletterdheid. Het Expertisepunt verzamelt, ontwikkelt en deelbetrouwbare informatie waarmee scholen in staat worden gesteld goed onderwijs in digitale geletterdheid te geven in het po en vo. De huidige subsidiebeschikking aan Kennisnet loopt tot en met 31 december 2024.

8.7.2. Overige baten

De overige baten betreffen baten van gelieerde partijen en overige baten. De post kan als volgt gespecificeerd worden:

€	Begroting 2023	Realisatie 2023	Realisatie 2022
PO-Raad en VO-raad in doorontwikkeling Vensters	120.000	115.000	148.000
MBO raad	-	128.000	4.000
Totaal baten gelieerde partijen	120.000	243.000	152.000
Samenwerking SIVON	593.000	368.000	614.000
Opbrengsten conferenties	47.000	57.000	38.000
Collegiale uitleen Npuls	-	43.000	-
Overige opbrengsten	5.000	22.000	25.000
Totaal overige baten	645.000	490.000	677.000
Overige baten	765.000	733.000	829.000

Baten gelieerde partijen

In 2023 is een medewerker van Kennisnet collegiaal uitgeleend aan de MBO raad. Dit is niet als zodanig begroot en verklaart ook in belangrijke mate de stijging van de baten gelieerde partijen ten opzichte van voorgaand jaar.

Overige baten

De overige baten liggen onder de begroting voornamelijk door minder opbrengsten uit de uitleen van medewerkers aan SIVON. Enkele medewerkers van Kennisnet zijn in dienst genomen bij SIVON, waardoor er geen collegiale uitleen van deze medewerkers meer plaatsvindt. Dit verklaart ook in belangrijke mate de daling ten opzichte van 2022.

8.7.3. Personele lasten

Vergelijking ten opzichte van de begroting

De personele lasten liggen € 2.924.000 onder de begroting. Dit kan als volgt worden uitgesplitst:

€	Begroting 2023	Realisatie 2023	Vershil
Personele lasten intern personeel	13.877.000	11.458.000	2.419.000
Personele lasten extern personeel	6.430.000	5.925.000	505.000
Personele lasten	20.307.000	17.383.000	2.924.000

Personele lasten intern personeel

De personele lasten personeel in loondienst liggen ten opzichte van de begroting € 2.419.000 lager (-17,43%). Het gemiddeld aantal fte is 109,48. Dit is 18,00% lager dan het begrote aantal fte van 133,50. Het lager aantal fte raakt zowel de instellingssubsidie als de aanvullend gefinancierde projecten. Vanwege de krappe arbeidsmarktomstandigheden is het niet of later pas gelukt om vacatures in te vullen.

De gemiddelde kosten per fte liggen 0,55% hoger dan begroot.

Personele lasten extern personeel

De inzet van extern personeel ligt € 505.000 onder de begroting. Er is sprake van een onderbesteding binnen de instellingssubsidie (-€ 439.000). Dit betreft voornamelijk minder inzet voor publieke regie, monitoring activiteiten en interne automatisering. Binnen de activiteiten voor publieke regie was er minder inzet noodzakelijk dan vooraf was ingeschat. Binnen de activiteit monitoring was de inzet van een externe projectleider begroot. Deze externe inzet heeft niet plaatsgevonden. Binnen de activiteit interne automatisering was begroot dat in 2023 het project purchase-2-pay zou gaan lopen, een intern project waarin de bestaande administratieve systemen en processen aangepakt zouden gaan worden. Hoewel wel gestart is met de voorbereiding, is het project zelf niet in 2023 van start gegaan en heeft er geen externe inhuur plaatsgevonden.

Binnen Sterke Netwerken wordt er € 307.000 minder besteed aan extern personeel door een lagere behoefte aan externe capaciteit.

Binnen de aanvullend gefinancierde projecten liggen de kosten voor extern personeel € 241.000 boven de begroting. Dit betreft meer externe inzet op het programma Digitaal Veilig Onderwijs, vanwege het lastig invullen van interne vacatures daar. Tegenover deze hogere inzet staat vooral een lagere inzet op het Expertisepunt Digitale geletterdheid, waar de activiteiten vertraagd zijn.

Vergelijking ten opzichte van voorgaand jaar

De personele lasten kunnen als volgt nader worden gespecificeerd:

€	Begroting 2023	Realisatie 2023	Realisatie 2022
Lonen en salarissen		8.120.000	7.629.000
Sociale lasten		1.272.000	1.143.000
Pensioenlasten		1.047.000	956.000
Overige personele lasten		1.019.000	738.000
Uitzendkrachten		15.000	49.000
Inhuur externen		5.910.000	4.624.000
Personele lasten	20.307.000	17.383.000	15.139.000

De stijging van de totale personele lasten van € 2.244.000 ten opzichte van 2022 bestaat uit een stijging van de interne personeelslast met € 992.000 (+9,48%) en een stijging van de inzet van extern personeel met € 1.252.000 (+26,79%).

Personele lasten intern personeel

Ten aanzien van het interne personeel bestond het personeelsbestand 2023 gemiddeld uit 109,48 fte, een stijging van 3,93% ten opzichte van 2022, toen het personeelsbestand gemiddeld uit 105,18 fte bestond. De gemiddelde kosten per fte zijn gestegen met 4,92% ten opzichte van 2022.

De pensioenregeling van Kennisnet is een beschikbaar premiestelsel. Kennisnet is niet aansprakelijk voor enige tekorten bij het pensioenfonds.

Personele lasten extern personeel

De hogere inzet van extern personeel ten opzichte van 2022 kan als volgt worden uitgesplitst:

€	Realisatie 2023	Realisatie 2022	Vershil
Instellingssubsidie	3.165.000	4.599.000	-1.434.000
Aanvullende subsidies	2.760.000	74.000	2.686.000
Personele lasten	5.925.000	4.673.000	1.252.000

In 2022 waren de activiteiten van Digitaal Veilig Onderwijs en van Impuls Open Leermateriaal (tot in mei 2022) opgenomen binnen de instellingssubsidie. De externe inhuur op deze activiteiten viel toen binnen de instellingssubsidie. Daarnaast was er in 2022 meer externe inhuur op Sterke Netwerken.

In 2023 is een flinke toename te zien op de externe inzet op aanvullende subsidies, voornamelijk door de programma's Digitaal Veilig Onderwijs en Impuls Open Leermateriaal.

8.7.4. Uitbestede diensten

De post uitbestede diensten kan als volgt nader worden gespecificeerd:

€	Begroting 2023	Realisatie 2023	Realisatie 2022
Werkzaamheden door samenwerkingspartners		393.000	305.000
Content-, redactiewerk en communicatieadvies		282.000	218.000
Projectwerkzaamheden		135.000	142.000
Vrijwilligersbijdragen		58.000	61.000
Overige uitbestede diensten		201.000	257.000
Uitbestede diensten	1.584.000	1.069.000	983.000

De uitbestede diensten liggen € 515.000 onder de begroting. Dit betreft vooral een lagere inzet op de programma's Digitaal veilig Onderwijs en Impuls Open Leermateriaal en het project Expertisepunt Digitale geletterdheid.

De stijging van de uitbestede diensten ten opzichte van 2022 heeft vooral te maken met het project Impuls Open Leermateriaal, waar onderdelen worden gecoördineerd door samenwerkingspartners, maar ook hogere inzet op content- en redactiewerk door minder beschikbare interne capaciteit door ziekte.

8.7.5. Afschrijvingen

De post afschrijvingen kan als volgt nader worden gespecificeerd:

€	Begroting 2023	Realisatie 2023	Realisatie 2022
Afschrijving server- en netwerkapparatuur		958.000	905.000
Afschrijving computers, AV en overige hardware		55.000	45.000
Afschrijving inventaris		23.000	16.000
Afschrijving overige materiële vaste activa		103.000	50.000
Resultaat op vaste activa		-	3.000
Afschrijvingen	1.155.000	1.139.000	1.019.000

De afschrijvingen liggen € 16.000 lager dan begroot (-1,13%).

Ten opzichte van 2022 ligt de afschrijvingslast € 120.000 hoger, met name door meer afschrijvingen op de Customer Premises Equipment voor het Nationaal Dienstencentrum (NDC) en de afschrijvingen van de investeringen in het nieuwe pand.

8.7.6. Huisvestingslasten

De post huisvestingslasten kan als volgt nader worden gespecificeerd:

€	Begroting 2023	Realisatie 2023	Realisatie 2022
Huur		350.000	291.000
Beveiligingskosten		60.000	50.000
Schoonmaakkosten		39.000	36.000
Verzekeringen		55.000	44.000
Overige huisvestingslasten		69.000	89.000
Huisvestingslasten	570.000	573.000	510.000

De huisvestingslasten liggen € 3.000 boven de begroting en zijn € 63.000 hoger dan in 2022, voornamelijk door de stijging huurkosten, beveiligingskosten en verzekeringen. Wel is er een afname ten opzichte van voorgaand jaar voor wat betreft overige huisvestingslasten, omdat in 2022 de verhuizing naar de Bleiswijkseweg 37D heeft plaatsgevonden.

8.7.7. Automatiseringslasten

De post automatiseringslasten kan als volgt nader worden gespecificeerd:

€	Begroting 2023	Realisatie 2023	Realisatie 2022
Hardware onderhoud en -support		687.000	744.000
Licentie en overige softwarekosten		374.000	358.000
Functioneel beheer kosten		42.000	48.000
Technisch beheer kosten		1.214.000	1.126.000
Overige automatiseringslasten		271.000	244.000
Automatiseringslasten	2.771.000	2.588.000	2.520.000

De automatiseringslasten liggen € 183.000 onder de begroting, met name door besparingen op het beheer van de onderwijscommunitycloud en de aansluitingen op het Nationaal Dienstencentrum (NDC) in het kader van Sterke Netwerken.

De stijging ten opzichte van voorgaand jaar met € 68.000, betreft voornamelijk de stijging van het technisch beheer voor het NDC en de aansluitingen daarop.

8.7.8. Communicatielasten

De post communicatielasten kan als volgt nader worden gespecificeerd:

€	Begroting 2023	Realisatie 2023	Realisatie 2022
Zaalhuur, congres, seminar, symposia		162.000	87.000
Grafisch ontwerp en opmaakkosten		119.000	76.000
Drukwerk en fotografie		28.000	47.000
Overige communicatielasten		98.000	21.000
Communicatielasten	502.000	407.000	231.000

De communicatielasten liggen € 95.000 onder de begroting en € 176.000 boven voorgaand jaar. Ten opzichte van begroting zijn minder communicatielasten gerealiseerd binnen het programma Impuls Open Leermateriaal. In de begroting was een communicatiecampagne opgenomen, welke niet heeft plaatsgevonden.

Ten opzichte van 2022 stijgen de kosten voor zaalhuur, congres, seminar en symposia, vanwege onder andere het organiseren van OnderwijsInzicht 2023 en bijeenkomsten voor Impuls open leermateriaal en Digitaal Veilig Onderwijs. De stijging van grafisch ontwerp en opmaakkosten betreft vooral de aanvullende subsidieprojecten.

8.7.9. Onderzoekslasten

€	Begroting 2023	Realisatie 2023	Realisatie 2022
Onderzoekslasten		402.000	196.000
Onderzoekslasten	880.000	402.000	196.000

De realisatie 2023 blijft € 478.000 achter op de begroting. Dit betreft voornamelijk vertraging in het uitzetten van de onderzoeken zoals opgenomen in de programma's Digitaal Veilig Onderwijs en Impuls Open Leermateriaal.

Ten opzichte van 2022 liggen de onderzoekslasten € 206.000 hoger, vanwege onder andere de monitor digitalisering funderend onderwijs MYRA, een onderzoek naar de impact van Kennisnet en de uitgevoerde onderzoeken binnen de programma's Digitaal Veilig Onderwijs en Impuls Open Leermateriaal.

8.7.10. Stimuleringsbijdragen

€	Begroting 2023	Realisatie 2023	Realisatie 2022
Stimuleringsbijdragen		836.000	75.000
Stimuleringsbijdragen	889.000	836.000	75.000

De stimuleringsbijdragen voor 2023 betreffen de bijdragen in de pilotregeling van Impuls Open Leermateriaal.

8.7.11. Overige lasten

De post overige lasten kan als volgt nader worden gespecificeerd:

€	Begroting 2023	Realisatie 2023	Realisatie 2022
Accountantskosten		97.000	86.000
Kantoorkosten		83.000	72.000
Gebruiksrechten		36.000	-
Telefoonkosten		27.000	8.000
Overige lasten		5.000	4.000
Overige lasten	236.000	248.000	172.000

De overige lasten liggen € 12.000 boven begroting en zijn € 76.000 hoger dan voorgaand jaar. Enerzijds betreft dit de telefoonkosten die in 2022 een eenmalige meevaller van € 22.000 bevatte. Daarnaast zijn er gebruiksrechten afkocht betreffende opnames 'Praten met de Nachtwacht' voor het project Impuls Open Leermateriaal voor een periode van 10 jaar.

De accountantskosten kunnen als volgt nader worden gespecificeerd:

2023 €	EY accountants	Overig EY netwerk	Totaal
Onderzoek van de jaarrekening	93.000	-	93.000
Andere controleopdrachten	4.000	-	4.000
Adviesdiensten op fiscaal terrein	-	-	-
Andere niet-controle diensten	-	-	-
Accountantskosten	97.000	-	97.000

2022 €	EY accountants	Overig EY Netwerk	Totaal
Onderzoek van de jaarrekening	88.000	-	88.000
Andere controleopdrachten	-	-	-
Adviesdiensten op fiscaal terrein	-	-	-
Andere niet-controle diensten	-	-	-
Accountantskosten	88.000	-	88.000

De accountantskosten zijn toegerekend aan periode waarop de controlewerkzaamheden betrekking hebben.

8.7.12. Financiële baten en lasten

De post financiële baten en lasten kan als volgt nader worden gespecificeerd:

€	Begroting 2023	Realisatie 2023	Realisatie 2022
Rentebaten en overige financieringsbaten		255.000	1.000
Rentelasten en overige financieringslasten		-5.000	-68.000
Financiële baten en lasten	0	250.000	-67.000

Binnen de financiële baten en lasten is een flinke renteopbrengst gerealiseerd die niet was begroot. Werd in 2022 nog rente in rekening gebracht voor grote saldi op bankrekeningen, in 2023 werd het weer mogelijk om een positieve rentevergoeding te ontvangen. Vanwege het overschot aan liquide middelen heeft Kennisnet een deel van de liquide middelen weggezet in termijndeposito's met hogere rentevergoedingen dan op de lopende spaarrekeningen.

8.8. Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

8.8.1. Rechten

Kennisnet heeft de volgende subsidietoekenningen die niet in de balans zijn opgenomen. De toezegde, docht nog niet ontvangen subsidietoekenningen zijn als volgt te specificeren:

€	Beschikt	Ontvangen In 2023	Niet in de balans opgenomen recht
Instellingssubsidie 2024	14.343.000	0	14.343.000
Impuls Open Leermateriaal 2022-2024	13.745.000	7.397.000	6.348.000
Digitaal Veilig Onderwijs 2023-2024	7.761.000	3.814.000	3.947.000
Expertisepunt Digitale geletterdheid 2023-2024	1.023.000	322.000	701.000
Totaal niet in de balans opgenomen rechten			25.339.000

Naast bovenstaande rechten heeft Kennisnet een non-exclusieve licentie op het filmmateriaal dat is ontwikkeld voor de film: "Praten met de Nachtwacht" aangeschaft voor een periode van 10 jaar, eindigende op 14 november 2033 ten behoeve van het daarbij ontwikkelen van open leermateriaal.

8.8.2. Verplichtingen

Kennisnet is in december 2021 een huurovereenkomst aangegaan voor tien jaar voor het kantoorpand aan de Bleiswijkseweg 37 'Dutch Innovation Factory' te Zoetermeer, met een huuringangdatum van 15 juni 2022. In de overeenkomst is een break-optie opgenomen, waarin Kennisnet het recht heeft om vanaf 15 juni 2027, met inachtneming van een opzegtermijn van 12 maanden, tussentijds op te zeggen in het geval het ministerie van OCW de subsidierelatie met Kennisnet beëindigt of de reguliere instellingssubsidie met meer dan 25% verlaagd.

Er is een bankgarantie afgegeven van € 75.000 ten behoeve van de verhuurder van het kantoorpand.

Kennisnet heeft een onderhuurovereenkomst met de PO-Raad voor de huur van een gedeelte van het pand aan de Aïdadreef te Utrecht. De onderhuurovereenkomst loopt tot en met 30 juni 2024.

€	31-12-2023
Huurverplichting 2024	261.000
Huurverplichting 2025	244.000
Huurverplichting 2026	244.000
Huurverplichting 2027	244.000
Huurverplichting 2028	244.000
Huurverplichting 2029	244.000
Huurverplichting 2030	244.000
Huurverplichting 2031	244.000
Huurverplichting 2032	112.000
Totaal huurverplichting	2.081.000

Per 31 december 2023 heeft Kennisnet een niet in de balans opgenomen totale leaseverplichting, met betrekking tot het wagenpark van € 112.000. De leaseverplichting bestaat uit meerdere contracten, waarvan de laatste afloopt in december 2026. De totale leaseverplichting kan als volgt worden gespecificeerd:

€	31-12-2023
Leaseverplichting 2024	47.000
Leaseverplichting 2025	42.000
Leaseverplichting 2026	23.000
Totaal leaseverplichting	112.000

Kennisnet is verplichtingen en contracten aangegaan die op 31 december 2023 een bedrag betroffen van € 7.467.000 voor kosten na 2023 (exclusief huur en lease). Het bedrag kan als volgt worden gespecificeerd:

€	31-12-2023
Reguliere instellingssubsidie	2.587.000
Ophoging instellingssubsidie Sterke Netwerken	1.300.000
Impuls Open Leermateriaal	2.972.000
Digitaal Veilig Onderwijs	453.000
Digitale School	93.000
Expertisepunt Digitale geletterdheid	62.000
Totaal overige verplichtingen	7.467.000

8.9. Aanwending van het resultaat

Het vrij te bestemmen resultaat wordt als volgt bepaald:

€	31-12-2023
Saldo staat van baten en lasten	8.093.000
Mutatie bestemmingsfondsen	209.000
Mutatie bestemmingsreserve Sterke Netwerken	-7.476.000
Vrij te bestemmen resultaat	826.000

Voorgesteld wordt om het vrij te bestemmen resultaat van € 826.000 toe te voegen aan de egalisatiereserve instellingssubsidie OCW, conform artikel 8.8 van de Kaderregeling subsidies OCW, SZW en VWS. De egalisatiereserve bedraagt tenminste € 0 en ten hoogste 10% van de instellingssubsidie. Voor 2023 bedraagt de maximale egalisatiereserve € 2.565.000. Na verwerking van dit voorstel komt de reserve uit op € 2.374.000, welke binnen de maximale grens ligt. Dit voorstel is als zodanig reeds verwerkt in de jaarrekening

8.10. Belangrijke gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen belangrijke gebeurtenissen na balansdatum om te vermelden.

9. Bezoldiging Topfunctionarissen en leden Raad van Toezicht

Het normenkader rondom de “Wet normering bezoldiging Topfunctionarissen Publieke en Semipublieke Sector” (hierna: WNT) is in 2023 aangepast met de Beleidsregels WNT 2023. Ook is er een nieuw Controleprotocol WNT 2023 van kracht geworden.

De WNT is van toepassing voor Stichting Kennisnet. Het voor Stichting Kennisnet toepasselijke algemene bezoldigingsmaximum is in 2023 verhoogd naar € 223.000; in 2022 bedroeg dit € 216.000. Er zijn geen topfunctionarissen in dienst van Kennisnet waarvan de bezoldiging hoger is dan het individueel toepasselijk beloningsmaximum WNT.

Voor het opmaken van de jaarrekening is met het aangepaste normerings- en verantwoordingskader rekening gehouden.

Er zijn geen leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking in 2023. Er zijn geen uitkeringen gedaan wegens beëindiging dienstbetrekking aan topfunctionarissen met of zonder dienstbetrekking in 2023. Er zijn geen bezoldiging en/of ontsluitkeringen aan niet-topfunctionarissen betaald die het WNT-maximum in 2023 hebben overschreden.

De binnen onze organisatie geïdentificeerde leidinggevende topfunctionarissen met een dienstbetrekking hebben geen dienstbetrekking bij meerdere WNT-plichtige instelling(en) als leidinggevende topfunctionaris.

9.1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling

Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling inclusief degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt.

Gegevens 2023						
bedragen x € 1						
	L.M. Zegveld		M.M. Mulder		M.R. Kramer	
Funcatiegegevens	bestuurder		MT-lid / directeur operations		MT-lid / Manager Strategie	
Aanvang en einde functievervulling in 2023	01/01 - 31/12		01/01 - 31/12		01/01 - 31/12	
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1		0,9		1	
Dienstbetrekking	ja		ja		ja	
Bezoldiging						
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	163.586		151.310		129.422	
Beloningen betaalbaar op termijn	22.481		34.372		25.077	
<i>Subtotaal</i>	<i>186.067</i>		<i>185.682</i>		<i>154.499</i>	
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	223.000		200.700		223.000	
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	nvt		nvt		nvt	
Bezoldigingsmaximum	223.000		200.700		223.000	
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	nvt		nvt		nvt	

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling (vervolg)

Gegevens 2022			
bedragen x € 1	L.M. Zegveld	M.M. Mulder	M.R. Kramer
Functiegegevens	bestuurder	MT-lid / directeur	MT-lid / Manager
Aanvang en einde functievervulling in 2022	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	0,9	1
Dienstbetrekking	ja	ja	ja
Bezoldiging			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	158.039	146.036	129.980
Beloningen betaalbaar op termijn	20.029	26.398	23.906
<i>Sub totaal</i>	<i>178.068</i>	<i>172.434</i>	<i>153.886</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	216.000	194.400	216.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	nvt	nvt	nvt
Bezoldigingsmaximum	216.000	194.400	216.000

1b. Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking in de periode kalendermaand 1 t/m 12

Niet van toepassing bij Kennisnet

1c. Toezichthoudende topfunctionarissen

Gegevens 2023								
bedragen x € 1	C. van Beek		J. van der Vliet		J. van der Vliet		E.H. van Vliet	
Functiegegevens	Voorzitter		Voorzitter		Lid		Lid	
Aanvang en einde functievervulling in 2023	01/01 - 30/06		01/07 - 31/12		01/01 - 30/06		01/01 - 31/12	
Bezoldiging								
Bezoldiging	5.339		5.341		3.839		7.680	
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	16.588		16.862		11.058		22.300	
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	nvt		nvt		nvt		nvt	
Bezoldigingsmaximum	16.588		16.862		11.058		22.300	
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	nvt		nvt		nvt		nvt	

1c. Toezichthoudende topfunctionarissen (vervolg)

Gegevens 2023									
bedragen x € 1		S.Y. Wels		T.W. Smit		G.P. Oud		R. Neutelings	
Functiegegevens		Lid		Lid		Lid		Lid	
Aanvang en einde functievervulling in 2023		01/01 - 31/12		01/01 - 31/12		01/01 - 7/12		08/12 - 31/12	
Bezoldiging									
Bezoldiging		7.680		7.680		3.918		637	
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum		22.300		22.300		20.834		1.466	
-/ Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag		nvt		nvt		nvt		nvt	
Bezoldigingsmaximum		22.300		22.300		20.834		1.466	
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan		nvt		nvt		nvt		nvt	
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling		nvt		nvt		nvt		nvt	

Gegevens 2022					
bedragen x € 1		C. van Beek	J. van der Vliet	E.H. van Vliet	S.Y. Wels
Functiegegevens		Voorzitter	Lid	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2021		01/01 - 31/12	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12	01/04 - 31/12
Bezoldiging					
Bezoldiging		10.672	7.672	7.672	5.754
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum		32.400	21.600	21.600	16.274

Gegevens 2022				
bedragen x € 1		T.W. Smit	G.P. Oud	R. Neutelings
Functiegegevens		Lid	Lid	nvt
Aanvang en einde functievervulling in 2021		01/10 - 31/12	01/02 - 31/12	nvt
Bezoldiging				
Bezoldiging		1.918	7.032	nvt
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum		5.444	19.765	nvt

1d. Topfunctionarissen met een totale bezoldiging van € 1.900 of minder

Topfunctionarissen inclusief degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt met een totale bezoldiging van € 1.900 of minder.

Niet van toepassing bij Kennisnet

1e Topfunctionaris met een totale bezoldiging van meer dan € 1.900

De totale bezoldiging van een topfunctionaris inclusief degene die op grond van zijn/haar voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris wordt aangemerkt, voor al zijn/haar functies bij één WNT-instelling en eventuele aan deze WNT-instelling gelieerde rechtspersonen (uitsluitend te verantwoorden indien en voor zover er sprake is bij een topfunctionaris van bezoldiging voor andere werkzaamheden dan die als topfunctionaris bij de WNT-instelling en/of bezoldiging uit hoofde van werkzaamheden bij gelieerde rechtspersonen).

Niet van toepassing bij Kennisnet

1f. Topfunctionaris met een totale bezoldiging van meer dan € 1.900 waarop de anticumulatie bepaling van toepassing is

In het geval een leidinggevende topfunctionaris met een totale bezoldiging van meer dan € 1.900, op of na 1-1-2018 met een WNT-instelling een dienstbetrekking aangaat en hij/zij bij een of meer andere WNT-instellingen reeds een dienstbetrekking heeft als topfunctionaris, niet zijnde een toezichthoudende topfunctionaris, zijn bepaalde of alle onderdelen van deze tabel van toepassing. Indien van toepassing kan het betreffende tabelonderdeel dienen als aanvulling op tabel 1a. Dit geldt in voorkomende gevallen ook voor diegene die op grond van zijn/haar voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris wordt aangemerkt met een totale bezoldiging van meer dan € 1.900.

Niet van toepassing bij Kennisnet

1g. Topfunctionaris met een totale bezoldiging van € 1.900 of minder waarop de anticumulatiebepaling van toepassing is

In het geval een leidinggevende topfunctionaris met een totale bezoldiging van € 1.900 of minder, op of na 1-1-2018 met een WNT-instelling een dienstbetrekking aangaat en hij/zij bij een of meer andere WNT-instellingen reeds een dienstbetrekking heeft als topfunctionaris, niet zijnde een toezichthoudende topfunctionaris, zijn bepaalde of alle onderdelen van deze tabel van toepassing. Indien van toepassing kan het betreffende tabelonderdeel dienen als aanvulling op tabel 1d. Dit geldt in voorkomende gevallen ook voor diegene die op grond van zijn/haar voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris wordt aangemerkt met een totale bezoldiging van € 1.900 of minder.

Niet van toepassing bij Kennisnet

9.2. Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen

Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen met of zonder dienstbetrekking inclusief degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt.

Niet van toepassing bij Kennisnet.

9.3. Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hiervoor vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2023 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

10. Ondertekening jaarrekening

Het Bestuur van Stichting Kennisnet,

28 maart 2024

L.M. Zegveld
Bestuurder

De raad van toezicht van Stichting Kennisnet,

28 maart 2024

Prof. dr. P.A.H. (Peter) van
Lieshout

E.H. (Ewald) van Vliet

Drs. J. (Jan) van der Vliet

---

dr. J.M.R.M. (Rob) Neutelings

Drs. S.Y. (Sarah) Wels

T.W. (Tijmen) Smit

Deel 3: Overige gegevens

11. Controleverklaring